

Poz. 158

**UCHWAŁA NR 432
SENATU UNIwersytetu Warszawskiego**

z dnia 29 maja 2019 r.

**w sprawie programów kształcenia w Szkołach Doktorskich
Uniwersytetu Warszawskiego**

Na podstawie art. 291 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.), art. 201 ust 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) Senat Uniwersytetu Warszawskiego postanawia, co następuje:

§ 1

Ustala się program kształcenia dla:

- 1) Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały;
- 2) Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały;
- 3) Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały;
- 4) Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej, stanowiący załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie od roku akademickiego 2019/2020.

Rektor UW: *M. Pałys*

Załącznik nr 1

do uchwały nr 432 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 29 maja 2019 r.
w sprawie programów kształcenia w Szkołach Doktorskich Uniwersytetu Warszawskiego

Program kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych

Program kształcenia zakłada, że każdy doktorant będzie miał możliwość zrealizowania pełnej ścieżki kształcenia w języku angielskim.

Program kształcenia obejmuje osiem semestrów.

I. Zajęcia ogólnouniwersyteckie dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Dydaktyka Szkoły Wyższej	30		I	UK_1, UK_2, UK_3, UU_1, UU_2
2.	Etyka	8		I	WG_2, KO_1, KO_2, KR_1
3.	Prawo autorskie	4	4	I	WK_4, WG_2, KO_2, KR_1
4.	Transfer wiedzy (warsztat naukowca)	4		III	WG_2, WG_3, UW_3, UK_2, KK_3, KO_1, KO_2, KO_3
5.	Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca)	6+2	4	II i III	WK_3, WK_4, UW_2, UK_4, UO_1, UU_1, KK_2
6.	Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca)		4+4	III	UK_1, UK_5

Opis przedmiotów:

1. Dydaktyka Szkoły Wyższej (30 godzin, I semestr)

Zajęcia mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności doktorantów z zakresu planowania pracy pedagogicznej, analizy i oceny przebiegu procesów kształcenia oraz wyznaczania i oceniania ich efektów. Omawiane będą zagadnienia dotyczące prawidłowości i uwarunkowań przebiegu procesu nauczania-uczenia się.

2. Etyka (8 godzin, I semestr)

Wykład prezentuje główne zagadnienia etyki akademickiej z uwzględnieniem jej roli we współczesnym myśleniu moralnym. Zasadniczą treścią wykładu będzie analiza podstawowych pojęć i metod stosowanych w tej dziedzinie oraz prezentacja wielkich teorii normatywnych. W czasie zajęć będą omawiane konkretne przykłady stosowania zasad etycznych w praktyce.

3. Prawo autorskie (4 godziny, I semestr oraz 4 godziny dobrowolne, I semestr)

Przekazanie podstawowej wiedzy doktorantom z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych w odniesieniu do działalności badawczej i dydaktycznej. W ich wyniku doktorant uzyska wiedzę odnośnie plagiatów oraz zasad prawidłowego korzystania z dorobku innych.

4. Transfer wiedzy (warsztat naukowca) – 4 godziny, III semestr)

Zajęcia rozwijające umiejętności dzielenie się wiedzą. Ich celem jest poznanie możliwości związanych z transferem wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Wiedza typu "know how" jest unikalna, specyficzna dla danej organizacji (np. szkoły wyższej). Wiedza typu "know what" z kolei zawiera definicje pojęć, opisy oraz fachową terminologię. W zależności od charakteru przekazywanej wiedzy oraz jej odbiorców różne mogą być sposoby jej transferu.

5. Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca) – 6 + 2 godziny, II i III semestr oraz 4 godziny dobrowolne, II i III semestr

Celem zajęć jest przekazanie wiedzy doktorantom na temat zasad konstruowania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Doktoranci zyskują umiejętność skutecznego przygotowywania wniosków grantowych, co zwiększy odsetek pozytywnie rozpatrywanych aplikacji. W ramach zajęć sześć godzin zostanie poświęconych zasadom aplikowania o granty a dwie godziny ich rozliczaniu.

6. Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca) – 8 godzin dobrowolnych, III semestr (4 godziny w języku polskim, 4 godziny w języku angielskim)

Zajęcia mają na celu poszerzenie umiejętności doktorantów w zakresie wystąpień publicznych (public speaking) poprzez naukę zasad i dobrych praktyk, które powinny towarzyszyć przygotowywaniu oraz wygłaszaniu przemówień. Doktoranci poznają teorię i praktykę efektywnego wystąpienia publicznego.

II. Zajęcia organizowane przez szkołę dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Warsztat metodyczny (grupowy)	4	26	II	P8S_WG.4, P8S_UW.3, P8S_UK.2, P8S_UK.3, P8S_UU.1, P8S_UU.2, P8S_KO.1, P8S_KO.2, P8S_KR.1
2.	Warsztat metodyczny (indywidualny w ramach praktyk)	4	4	II-IV	P8S_WG.4, P8S_UK.2, P8S_UW.1, P8S_UW.2, P8S_KK.1, P8S_KK.2, P8S_UO.1, P8S_KR.1
3.	Strategia publikacyjna i merytoryczne aspekty pozyskiwania grantów w dyscyplinie (warsztat naukowca)	10		II	P8S_WG.4, P8S_UK.2, P8S_UW.1, P8S_UW.2, P8S_KK.1, P8S_KK.2, P8S_UO.1, P8S_KR.1

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
4.	Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca)	15		II i III	P8S_WG.1, P8S_WG.2, P8S_WG.3, P8S_WK.1, P8S_WK.2 P8S_UW.2, P8S_UO.1, P8S_UU.1, P8S_KK.1, P8S_KK.2, P8S_KK.3, P8S_KO.1, P8S_KO.2, P8S_KO.3, P8S_UW.1, P8S_KR.1
5.	Zajęcia metodologiczne do wyboru z listy	30		II-IV	P8S_WG.1, P8S_WG.2, P8S_WG.3, P8S_WK.1, P8S_UW.1, P8S_UK.1, P8S_UK.4, P8S_UK.5, P8S_KK.3
6.	Zajęcia metodologiczne do wyboru z listy	30		II-V	P8S_KR.1
7.	Konferencja interdyscyplinarna	15		III	P8S_WG.1, P8S_WG.2, P8S_WG.3, P8S_WG.4, P8S_WK.1, P8S_UW.1, P8S_UW.2, P8S_UK.1, P8S_UK.2, P8S_UK.3, P8S_UK.4, P8S_KK.1, P8S_KK.2, P8S_KK.3, P8S_KO.1, P8S_KR.1
8.	Konferencja interdyscyplinarna	15		V	
9.	Seminarium „Szkoła mistrzów”	30		II-IV	P8S_WG.1, P8S_WG.2, P8S_WG.3, P8S_WK.1, P8S_WK.2, P8S_UW.1, P8S_UW.2, P8S_UK.1, P8S_UK.3, P8S_UK.4, P8S_UU.2, P8S_UK.5, P8S_KK.3, P8S_KO.2, P8S_KR.1.

Opis przedmiotów

1. i 2. Warsztat metodyczny

- **grupowy (4 godziny, II semestr oraz dobrowolne 26 godzin, II semestr);**
- **indywidualny w ramach praktyk (4 godziny, II – IV semestr oraz 4 godziny dobrowolne, II – IV semestr)**

Celem warsztatów jest przygotowanie doktorantów do samodzielnego prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkole wyższej. Warsztaty składają się z dwóch modułów: grupowego i indywidualnego.

- **Warsztaty grupowe** są prowadzone w grupie doktorantów tej samej dyscypliny. Forma zajęć jest zróżnicowana (wykłady, ćwiczenia). Uczestnicy warsztatów uzyskują wiedzę na temat specyfiki nauczania w swojej dyscyplinie i zapoznają się z nowoczesnymi technikami prowadzenia zajęć dydaktycznych w zakresie swojej dyscypliny.
- **Warsztaty indywidualne** są powiązane z praktykami dydaktycznymi. Obejmują one jednogodzinne przygotowanie zajęć przeprowadzonych przez doktoranta, wizytację zajęć przez promotora lub doświadczonego dydaktyka uzgodnionego z promotorem oraz jednogodzinne omówienie z doktorantem przeprowadzonych zajęć.

Prowadzący:

- Warsztaty grupowe – doświadczeni wykładowcy wskazani przez dyscypliny.
- Warsztaty indywidualne – promotor lub doświadczony dydaktyk uzgodniony z promotorem.

3. Strategia publikacyjna i merytoryczne aspekty pozyskiwania grantów w dyscyplinie (warsztat naukowca) – 10 godzin, II semestr

Jednym z najważniejszych celów kursu jest zapoznanie doktorantów z praktykami publikacyjnymi w ich dyscyplinie i dostarczenie im narzędzi ułatwiających własną aktywność publikacyjną. W szczególności, doktoranci zapoznają się z podstawowymi zasadami zgłaszania wyników prac badawczych do publikacji i recenzowania artykułów naukowych; omówione zostaną także najważniejsze wskaźniki bibliometryczne oraz ich rola. Dodatkowo, kurs będzie zawierał omówienie wniosku grantowego jako specyficznego tekstu naukowego.

Prowadzący: wskazani przez dyscypliny naukowcy ze znaczącym dorobkiem publikacyjnym oraz z doświadczeniem w pozyskiwaniu grantów.

4. Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca) – 15 godzin, II i III semestr

Zajęcia mają na celu doskonalenie umiejętności niezbędnych do efektywnego prowadzenia badań związanych z tematyką rozprawy doktorskiej. Mają charakter ściśle zindywidualizowany, uwzględniając istotne zarówno z punktu widzenia doktoranta, jak i z punktu widzenia promotora zagadnienia warsztatu naukowego, np. pisanie tekstów akademickich, komunikacja naukowa i upowszechnianie wyników badań, zapoznanie się z koncepcją data science oraz komercjalizacja wyników działalności naukowej.

5. i 6. Zajęcia metodologiczne – 60 godzin: 30 godzin, II-IV semestr + 30 godzin, II-V semestr

Szkoła oferuje zestaw 30-godzinnych specjalistycznych kursów, spośród których doktoranci mają obowiązek zaliczyć dwa (łącznie 60 godzin). Doktorant ma przy tym prawo wybrać *dowolne* dwa kursy z zestawu (niekoniecznie te oferowane przez jego własną dyscyplinę), jednakże wybór zajęć metodologicznych musi być uzgodniony z promotorem. W ramach poszczególnych dyscyplin mogą znajdować się przedmioty, których zaliczenie jest obowiązkowe.

Na wniosek przewodniczącego/przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny, Rady Naukowej Działów, Samorządu Doktorantów lub Dyrektora Szkoły Doktorskiej możliwe jest dodawanie i usuwanie zajęć metodologicznych. Zmiana taka musi być zatwierdzona przez Radę Szkoły Doktorskiej.

W Indywidualnym Planie Badawczym zostaną określone zajęcia, które będą realizowane przez danego doktoranta.

Wykaz zajęć do wyboru znajduje się na końcu niniejszego załącznika.

Uwaga: poszczególne kursy są uruchamiane jeśli zostaną wybrane przez nie mniej niż 5 doktorantów.

7. i 8. Konferencja interdyscyplinarna – 30 godzin: 15 godzin, III semestr + 15 godzin, V semestr

Konferencja interdyscyplinarna to dwudniowy wyjazdowy zjazd doktorantów Szkoły Humanistycznej, w trakcie którego doktoranci prezentują rezultaty swoich projektów badawczych. Po każdej prezentacji przewidziany jest czas na dyskusję, w której uczestniczą inni doktoranci oraz pracownicy naukowcy. Szkoła wymaga przygotowania prezentacji od

każdego doktoranta. W celu zapewnienia uczestnikom czasu na prezentację i dyskusję, w ramach konferencji mogą być zorganizowane równoległe ścieżki tematyczne.

9. Seminarium „Szkoła mistrzów” – 30 godzin, II-IV semestr

Seminarium mistrzowskie to cykl zajęć gościnnych, których celem jest umożliwienie młodym badaczom kontaktu z wybitnymi uczonymi spoza macierzystej jednostki. Co roku do prowadzenia zajęć zapraszani są naukowcy, którzy w swoich pracach tworzą i wykorzystują nowatorskie metodologie i teorie z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Autorski program seminarium, każdorazowo tworzony od podstaw przez zaproszonego badacza, umożliwia doktorantom i doktorantkom współpracę z autorami najnowszych, cenionych i szeroko dyskutowanych prac humanistycznych. Jednym z założeń jest także umożliwienie uczestnikom i uczestniczkom studiów konsultowania ich własnych projektów i prac naukowych z uznanymi badaczami spoza UW. Wybór prowadzącego odbywa się na podstawie corocznej ankiety rozsyłanej wśród doktorantów i doktorantek, co stwarza możliwość dostosowania programu zajęć do ich zainteresowań badawczych i tematów przygotowywanych przez nich rozpraw doktorskich.

III. Praktyki

Praktyki	Semestry			
	I, II	III, IV	V, VI	VII, VII
Liczba godzin	10-30	20-60	10-30	

Praktyki mogą być realizowane w formie samodzielnego prowadzenia zajęć przez doktoranta lub asystowania przy prowadzeniu zajęć przez promotora lub wyznaczonego dydaktyka. Stosuje się różne formy wyliczania godzin w zależności od tego, czy zajęcia prowadzi się samodzielnie, czy też asystuje się przy ich prowadzeniu.

Efekty uczenia się:

WG.2, WG.3, WG.4, UW.3, UK.2, UK.3, UU.1, UU.2, KO.1, KO.2, KR.1

IV. Dodatkowe zajęcia organizowane przez szkołę dla wszystkich doktorantów

Szkoła zobowiązuje doktorantów do udziału w specjalistycznych wykładach monograficznych i seminariach organizowanych na wydziałach Uniwersytetu Warszawskiego (mogą to być zajęcia dostępne dla studentów). Wymagany wymiar godzinowy jest następujący:

Seminaria/wykłady monograficzne	Semestry	
	I-IV	V-VII
Liczba godzin	30	60

Lista zaliczanych przez doktoranta seminariów/wykładów monograficznych jest zatwierdzana przez promotora. W ramach Indywidualnego Planu Badawczego, promotor może wymagać od doktoranta zaliczenia określonych specjalistycznych seminariów/wykładów w wymiarze godzinowym większym od podanego.

<i>Wykaz zajęć metodologicznych proponowanych przez dyscypliny</i>

ARCHEOLOGIA, HISTORIA, NAUKI O SZTUCE

1) Badania, interpretacje. Metody nauk historycznych, nauk o sztuce i kulturze w działaniu

Zajęcia adresowane do doktorantów archeologii, historii, nauk o sztuce oraz nauk o kulturze i religii, a także innych dyscyplin humanistycznych, prowadzone przez wybitnych specjalistów z Wydziału Historycznego, reprezentujących różne podejścia do badań źródłowych, terenowych, nad tekstami i zabytkami materialnymi, teoriami historycznymi i artystycznymi. Konwersatoria nie stanowią przeglądu dawnych i współczesnych metodologii kilku różnych dyscyplin humanistycznych, lecz proponują refleksję, na wybranych przykładach, na temat współczesnej kondycji badacza: antropologa, archeologa, historyka, historyka sztuki, muzykologa. Ich możliwości i ograniczeń, mód metodologicznych, którym się poddajemy itd. Zadaniem zajęć jest zwrócenie uwagi na uwarunkowanie stosunku badacza humanisty do źródeł, do sposobu ich pozyskiwania i tworzenia oraz na uwarunkowania interpretacji i ich legitymizacje. Prowadzący odwoływać się będą do zróżnicowanej literatury, w tym klasyków dyscyplin, cenne jednak będzie interakcyjne kształtowanie zarówno tematyki poszczególnych spotkań, jak i listy lektur przez uczestników.

2) Praca ze źródłem w humanistyce

Zajęcia są przeznaczone dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dziedziny nauk humanistycznych. Mają zaprezentować różnorodne perspektywy badawcze możliwe do wykorzystania przez różne dyscypliny humanistyczne. W trakcie dyskusji otwarte winno być pytanie jak można w różnych badaniach wykorzystywać źródła obecne przede wszystkim w warsztacie jednej z dyscyplin humanistycznych oraz jak różnorodne perspektywy właściwe dla różnych dyscyplin humanistycznych mogą się wzajemnie się uzupełniać poszerzając pole badawcze i wnioski z prowadzonych badań.

3) Wybrane teorie nauk o sztuce

Celem zajęć jest zaprezentowanie słuchaczom najważniejszych teorii i metod stosowanych w naukach o sztuce od początku XX w. do dziś. Każde zajęcia będą poświęcone jednemu wybranemu podejściu badawczemu (m.in. analiza stylistyczna atrybucjonizm i znawstwo, ikonografia i ikonologia, semiotyka, post-strukturalizm, Bildwissenschaft i antropologia obrazu, teoria sprawczości rzeczy).

Archeologia

4) Śmierć w dawnych kulturach: wierzenia, obyczaje grzebalne, metodyka i metodologia badań

Zajęcia są przeznaczone przede wszystkim dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny archeologia, ale także dla innych dyscyplin humanistycznych. Prowadzone przez specjalistów z Wydziału Historycznego omówią najważniejsze elementy badań nad fundamentalną dla archeologii tematyką obyczajów funeralnych. W kręgu zainteresowań będzie zarówno metodyka jak i metodologia tych badań.

5) Teorie nauk społecznych a archeologia (15 godzin).

Zajęcia są przeznaczone dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny archeologia oraz historii społecznej wieków wczesnych. Prowadzone przez specjalistów z Wydziału Historycznego omówią wpływ różnych teorii nauk społecznych na badania archeologiczne prowadzone w przeszłości i obecnie.

6) Archeologia wojny

Zajęcia są przeznaczone przede wszystkim dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny archeologia, ale także dla innych dyscyplin humanistycznych. Prowadzone przez specjalistów z Wydziału Historycznego omówią najważniejsze elementy badań nad ważną dla archeologii tematyką wojen i konfliktów zbrojnych. Archeologia wojny jest też ważnym elementem badań uzupełniających dla historyków zajmujących się dziejami wojskowości i wojen dla wszystkich epok historycznych.

Historia

7) Historia społeczna – metody badawcze

Zajęcia są przeznaczone przede wszystkim dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny historia, ale także dla innych dyscyplin humanistycznych. Prowadzone przez specjalistów z Wydziału Historycznego omówią główne metody badań w zakresie historii społecznej. Nie chodzi w nich o omówienie kolejnych metod czy mód badawczych, ale przede wszystkim o refleksje jak wpływają one na kierunki badawcze oraz metody selekcji i sposobów „czytania” źródła.

8) Historia Wojny

Zajęcia są przeznaczone przede wszystkim dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny historia, ale także dla innych dyscyplin humanistycznych. Są uzupełnieniem czy też raczej kontynuacją zajęć „archeologia wojny”. Mają za zadanie omówienie różnorodnych perspektyw w jakich badana jest „wojna” jako zjawisko historyczne.

9) Humanistyka cyfrowa a historia (15 godzin)

Zajęcia są przeznaczone przede wszystkim dla doktorantów przygotowujących rozprawę z dyscypliny historia, ale także dla innych dyscyplin humanistycznych. Zajęcia mają zaprezentować możliwości wykorzystania nowoczesnych metod cyfrowych do pracy nad źródłem historycznym oraz dla lepszego opracowania wyników prac historyka, a także skuteczniejszej ich prezentacji. Doktoranci będą też mogli dyskutować jak dalece różnorodność możliwości jakie daje humanistyka cyfrowa są współcześnie wykorzystywane i jaki są jej perspektywy.

Nauki o sztuce

10) Ars auro prior. Wprowadzenie do filozofii sztuki

Przedmiotem refleksji będą najważniejsze pojęcia filozofii sztuki (traktowanej jako dyscyplina odrębna od teorii sztuki i estetyki): „sztuka”, „natura”, „mimesis”, „ekspresja”, „symbol”, „język sztuki”, ukazane w historycznym rozwoju – od myślicieli starożytnej Grecji (Platon, Arystoteles, Plotyn.), poprzez średniowieczną (Augustyn, św. Tomasz) i nowożytną myśl filozoficzną (np. Ficino, Kartezjusz, Leibniz, Vico), aż pod model sztuki jako konstrukcji absolutnej (Novalis, Fryderyk Schlegel, Schelling, Hegel) oraz współczesne modele filozofii sztuki.

11) Muzyka w sporcie – sport w muzyce

Zajęcia będą poświęcone różnorodnym powiązaniom między muzyką a sportem, zarówno w ujęciu historycznym, jak i systematycznym. Pośród omawianych tematów szczegółowych znalazłyby się m.in. muzyka na igrzyskach olimpijskich, case studies związane z dziełami muzycznymi, które zostały zainspirowane przez wybrane dyscypliny sportowe (od duetów W.A. Mozarta napisanych „podczas gry w kręgle” po Jeux Claude’a Debussy’ego, „baseballowe” i „footballowe” utwory Charlesa Ivesa czy „szachowe” Reunión Johna Cage’a), a także kwestie zastosowania muzyki w sporcie (np. hymny sportowe, „podkłady” muzyczne do konkurencji sportowych).

12) Intertekstualność tekstu artystycznego

Zajęcia poświęcone różnym teoriom intertekstualności, a także analizie jej wybranych przejawów i mechanizmów w odniesieniu do rozmaitych dziedzin sztuki. Szczególny nacisk zostanie położony na zagadnienie związków międzyobrazowych w sztukach wizualnych, reprezentujących zarówno tradycyjne, jak i nowe media artystyczne, ale przedmiotem rozważań będą także sztuki performatywne, muzyka i literatura.

FILOZOFIA

1) Metody eksperymentalne we współczesnych badaniach nad językiem

Celem kursu jest zapoznanie uczestników z metodami eksperymentalnymi stosowanymi we współczesnej semantyce języka naturalnego, rozumianej jako dział lingwistyki oraz filozofii języka. Metody eksperymentalne polegają ogólnie na wykorzystaniu narzędzi nauk empirycznych - takich jak badania kwestionariuszowe, czy eye-tracking - w ramach konstruowania teorii semantycznych. Na kursie omówione zostaną wybrane zastosowania metod eksperymentalnych do analizy kluczowych zagadnień we współczesnej semantyce (obejmujących m.in. nazwy własne, deskrypcje, zdania warunkowe, czasowniki wyrażające postawy propozycjonalne oraz presupozycje) na podstawie najnowszej literatury. Nacisk położony zostanie na analizę teoretycznych aspektów omawianych eksperymentów, takich jak strategia, testowalność hipotez badawczych, czy istotność uzyskanych danych dla teorii semantycznej.

2) Wprowadzenie do analizy danych z programem R

Celem kursu jest przystępne wprowadzenie do ilościowej i statystycznej analizy danych – umiejętności, które coraz częściej okazują się przydatne również w naukach humanistycznych.

Kurs kładzie nacisk na praktykę, równocześnie przekazując zdroworozsądkowe rozumienie teorii. Studenci poznają logikę wnioskowania statystycznego, samodzielnie oraz w trakcie zajęć wykonując ćwiczenia na komputerze. W ramach kursu studenci uczą się podstaw pracy z R – językiem programowania coraz powszechniej wykorzystywanym w analizach statystycznych.

Udział w kursie nie wymaga zaawansowanej wiedzy matematycznej, zaś na jego zakończenie studenci powinni być w stanie zarówno czytać ze zrozumieniem wyniki badań prezentowane w artykułach naukowych, jak również samodzielnie przeprowadzić proste analizy oraz, w miarę potrzeby, nauczyć się przynajmniej w podstawowym zakresie tych bardziej zaawansowanych.

3) Wprowadzenie do badań nad filozofią starożytną. Źródła, metody, konteksty

Celem zajęć jest zaprezentowanie zagadnień związanych z warsztatem historyka filozofii starożytnej, w tym aspektów filologicznych, stanu źródeł oraz sposobu ich wykorzystania (włączając źródła cyfrowe). Omawiane będzie kształtowanie się filozofii starożytnej w kontekście kulturowym i w interakcji z innymi dyscyplinami intelektualnymi. W trakcie zajęć przedstawione zostaną różne paradygmaty interpretacyjne filozofii starożytnej oraz kwestie dyskusyjne dotyczące interpretacji wybranych zagadnień. Uczestnicy zajęć będą zachęceni do formułowania własnych problemów badawczych na podstawie krytycznej analizy literatury przedmiotu.

4) Współczesne metody filozofii

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z najważniejszymi metodami badawczymi stosowanymi przez współczesnych filozofów reprezentujących różne nurty i tradycje, w tym filozofię analityczną i kontynentalną. Szczególną uwagę poświęcimy takim metodom, jak analiza pojęciowa, analiza języka potocznego, formalizacja problemów za pomocą narzędzi

logiki, eksperyment myślowy, badanie empiryczne (w tzw. filozofii eksperymentalnej), metoda fenomenologiczna (wgląd w istotę i opis fenomenologiczny). Poglębionemu poznaniu tych metod służyć będzie lektura tekstów dobrze egzemplifikujących ich zastosowanie, a przede wszystkim wykonywane przez uczestników zajęć zadania, polegające na użyciu danej metody do opracowania jakiegoś konkretnego zagadnienia. W ten sposób każdy ćwiczyłby się w posługiwaniu się różnymi metodami, również takimi, których nie uważa za swoje. Sprzyjałoby to elastyczności intelektualnej i otwartości na metodologiczny pluralizm filozofii.

JĘZYKOZNAWSTWO

1) Metodologia badań językoznawstwa stosowanego

Celem zajęć jest ugruntowanie i rozszerzenie wiedzy Doktorantów na temat wybranych metodologii badań językoznawstwa stosowanego. Przedstawione zostaną koncepcje, zgodnie z którymi język nie jest traktowany jako niezależny byt, lecz jako swoiste mentalne wyposażenie człowieka, dzięki któremu dokonuje on aktów poznania, komunikacji i tworzenia kultury. Zajęcia są prowadzone w formie konwersatorium.

Program zajęć obejmuje krytyczny przegląd wybranych zagadnień teoretycznych i wyników badań naukowych dotyczących relacji między językiem a poznaniem, językiem a wyrażaniem emocji, językiem a komunikacją językową oraz językiem a kulturą. Zagadnienia te zarysowane zostaną tak, by pokazać, jak ważne jest uwzględnianie powiązań pomiędzy tymi obszarami w lingwistyce stosowanej, w szczególności wpływu ich powiązań na proces nabywania języka pierwszego, oraz na skuteczne porozumiewanie się uczestników aktów komunikacyjnych.

2) Metodologia (interdyscyplinarnych) badań glottodydaktycznych

Celem zajęć jest ugruntowanie i rozszerzenie wiedzy Doktorantów na temat metod i narzędzi badawczych glottodydaktyki. Przedstawione zostaną także ściśle powiązania wiedzy glottodydaktycznej z wiedzą lingwistyczną. Zajęcia są prowadzone w formie konwersatorium.

Program zajęć obejmuje krytyczny przegląd wybranych zagadnień teoretycznych i wyników badań naukowych w zakresie badań glottodydaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi i metod badawczych. Przegląd prowadzony jest w ścisłym powiązaniu z indywidualnymi projektami doktorskimi Doktorantów. Ponieważ wiedza glottodydaktyczna w znacznej mierze opiera się na wiedzy lingwistycznej, podczas zajęć ukazana zostanie sieć wzajemnych powiązań pomiędzy glottodydaktyką a lingwistyką, których podstawowy przedmiot badań stanowi człowiek uczący się języka/ języków i posługujący się nim/ nimi w celach poznawczych i komunikacyjnych.

Wybrane tematy: przedmiot badań glottodydaktycznych; badania lingwistyczne w glottodydaktyce; metody jakościowe; metody ilościowe; możliwości i ograniczenia w stosowaniu narzędzi glottodydaktycznych z punktu widzenia indywidualnych projektów doktorskich.

3) Metodologia (interdyscyplinarnych) badań translatorycznych

Celem zajęć jest ugruntowanie i rozszerzenie wiedzy Doktorantów na temat metod i narzędzi badawczych współczesnej translatoryki. Zajęcia są prowadzone w formie konwersatorium.

Program zajęć obejmuje krytyczny przegląd wybranych zagadnień teoretycznych i wyników badań naukowych w zakresie metodologii badań translatorycznych, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań teoretycznych i metodologicznych translatoryki z dyscyplinami takimi jak socjologia, historia, nauki kognitywne, literaturoznawstwo, informatyka, pedagogika, psychologia i in. Przegląd prowadzony jest w ścisłym powiązaniu z indywidualnymi projektami doktorskimi Doktorantów.

Wybrane tematy: zasady i etyka badań translatorycznych; metody badania procesu tłumaczenia (z wykorzystaniem metod takich jak np. okulografia, keystroke logging, metody mieszane); metody badania produktu tłumaczenia (w tym z wykorzystaniem analizy dyskursu, krytycznej analizy dyskursu, badań korpusowych oraz badań jakości przekładu); metody badań odbiorcy tłumaczenia (w tym z wykorzystaniem kwestionariuszy, wywiadów, badań grup fokusowych, badań jakościowych i ilościowych); badania kontekst (studia przypadku).

4) Pozyskiwanie i analiza danych elicytacyjnych

Dane elicytacyjne i dane terenowe. Ich rodzaje, np. ankieta, eksperyment, rozmowa, notatki terenowe, fotodokumentacja. Zasady pozyskiwania danych. Metody instrumentalne i narzędzia techniczne. Statystyczne opracowanie danych (statystyka opisowa i inferencyjna).

5) Pozyskiwanie i analiza danych korpusowych

Znaczenie danych empirycznych w opisie języka, rodzaje takich danych. Korpusy językowe i ich rodzaje, zasady pracy z korpusem. Sieć WWW jako korpus. Inne źródła gotowych danych, np. dokumenty życia społecznego, językowe bazy danych, słowniki, ikonografia Google. Analiza danych korpusowych, tworzenie własnych korpusów, narzędzia korpusowe.

6) Terminologia w warsztacie lingwisty

Doktoranci zdobywają wiedzę z zakresu terminologii, w tym: aktualne teorie terminu, powiązania terminologii z innymi dziedzinami nauki, funkcjonalne aspekty terminu jako elementu tekstu naukowego, zagadnienia terminografii, działalność terminologiczna (normalizacyjna). Ppoznają zależności epistemologiczno-metodologiczne, zachodzące między naukami humanistycznymi a terminologią, . Uuczają się diagnozowania zjawisk oraz rozwiązywania problemów terminologicznych na gruncie lingwistyki. Wybrane tematy: aktualne teorie terminu, powiązania terminologii z innymi dziedzinami nauki, funkcjonalne aspekty terminu jako elementu tekstu naukowego, zagadnienia terminografii, działalność terminologiczna (normalizacyjna).

7) Konfrontacja języków zachodniosłowiańskich z wykorzystaniem metod językoznawstwa korpusowego

Wykłady dotyczyć będą zagadnień gramatycznych i leksykalnych ze szczególnym uwzględnieniem struktur semantyczno-składniowych polszczyzny na tle porównawczym innych języków zachodniosłowiańskich. Zaprezentowane badania stanowić będą różnego typu analizy korpusowe, oparte zarówno na materiale z korpusów równoległych, jak i jednojęzycznych. W interpretacji wyników uwzględnione zostaną różne postawy metodologiczne współczesnego językoznawstwa.

8) Topics in contemporary linguistics. Current research, innovative methods and ongoing debates

Kurs dotyczy wybranych rodzajów badań współczesnego językoznawstwa. Przegląd rozpoczyna się od gramatyki generatywnej, która zdominowała językoznawstwo w latach 60. i 70. XX wieku. Przeanalizowana zostanie rola reguł generatywnych, transformacji i leksykonu generatywnego. Generatywna filozofia autonomii językowej i modułowość gramatyki zostaną skontrastowane z założeniami językoznawstwa kognitywnego w jego dwóch głównych nurtach. Jeden, opracowany przez R. Langackera, dotyczy gramatyki. Drugi, zainicjowany przez G. Lakoffa, obejmuje językoznawstwo w szerszym znaczeniu.

Następnie zostaną omówione dwa odgałęzienia gramatyki kognitywnej, gramatyka konstrukcyjna (A. Goldberg) i radykalna gramatyka konstrukcyjna (W. Croft). Przeanalizowane

zostaną metody badań korpusowych – niezbędnego narzędzia współczesnych analiz językowych. Obszary językoznawstwa, takie jak składnia, morfologia (słowotwórstwo) i semantyka, dostarczą danych i dowodów dla przywoływanych hipotez. Uczestnik kursu weźmie udział w toczących się kluczowych debatach. Kurs jest przeglądem wybranych krytycznych kwestii, które lingwiści podejmowali w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat.

9) Akwizycja języków nieprymarnych jako przedmiot nauki

Kurs prezentuje kluczowe zagadnienia z zakresu akwizycji językowej jako przedmiotu refleksji i badań naukowych, szczególnie w odniesieniu do języka angielskiego jako obcego/międzynarodowego wykorzystywanego do wyspecjalizowanych form komunikacji w skali globalnej. Kurs ukazuje rozwój i wewnętrzną specjalizację tej nauki, a także wiodące teorie wyjaśniające zachowania, procesy, operacje i strategie, które umożliwiają ludziom przyswajanie i używanie kolejnych języków w warunkach naturalnych i edukacyjnych. Poszukuje odpowiedzi na następujące pytania: Jak rozumiemy proces przyswajania kolejnego języka, w tym języka obcego? Gdzie jest umiejscowiony i jak przebiega? Jakie zmiany zachodzą w jego trakcie w skali życia? Na czym polega jego specyfika w porównaniu z innymi procesami, na przykład procesami rozumowania? Tematyka obejmuje koncepcje akwizycji językowej w retrospektywie (język jako gramatyka, język jako system, interjęzyk, użycie języka w komunikacji), wybrane teorie akwizycji językowej (lingwistyczne, kognitywne i socjokulturowe, teorię chaosu); omówienie kluczowych dla jej obecnego stadium pojęć: nauka, teoria, paradygmat, badania teoretyczne i empiryczne, metody badań empirycznych (ilościowe i jakościowe), poziom badań czystych i stosowanych; procesy rozumienia i produkcji dyskursu w strukturze poznawczej (HIP) w skali życia; procesy komunikacyjne a procesy rozumowania, słownik mentalny.

Kurs będzie prowadzony tylko w języku angielskim

10) Konceptualizacje kulturowe w języku: metodologia badań

Celem kursu jest zapoznanie uczestników z metodologią badań szeroko pojętego „językoznawstwa kulturowego” z uwzględnieniem założeń oraz narzędzi badawczych językoznawstwa kognitywnego. Omówione zostaną różne formy kulturowych konceptualizacji (m.in. metafory, metonimie, schematy, skrypty kulturowe, słowa-klucze) charakterystycznych dla języków Azji, Afryki i innych części świata. Różne modele kulturowe zilustrowane zostaną przykładami wybranych zagadnień (np. terminy pokrewieństwa, formy adresu, honoryfikatywność, sposoby wyrażania emocji, gesty). Zajęcia kładą nacisk na doświadczeniową podstawę konceptualizacji oraz ściśle usytuowanie języka w kontekście społeczno-kulturowym.

LITERATUROZNAWSTWO

1) Contemporary Critical Approaches to Literature and Culture

Kurs oferuje cztery interdyscyplinarne moduły tematyczne: (1) Literatura a kultura wizualna, (2) Postpamięć i trauma kulturowa a tożsamość narodowa (3) Ciało i cielesność w literaturze i sztuce – perspektywa fenomenologiczna (4) Literaturoznawstwo darwinistyczne – Literatura a natura ludzka.). Celem zajęć jest rozwinięcie świadomości metodologicznej słuchaczy w zakresie literaturoznawstwa oraz ćwiczenie umiejętności zastosowania różnych podejść krytycznoliterackich do analizy tekstów. Kurs dąży do określenia celowości i przydatności różnych metodologii oraz pojęć i terminów kulturoznawczych i literaturoznawczych (semiotyka, teoria patrzenia, feminizm, filozofia donacji, teorie pamięci i traumy, perspektywa ewolucjonistyczna a postmodernistyczny kryzys w humanistyce). Po ukończeniu kursu uczestnik będzie potrafił przedstawić własne sposoby interpretowania szerokiego zestawu dokumentów kulturowych, rozwijając krytyczne myślenie oraz umiejętności przedstawienia własnych tez.

2) Humanistyka cyfrowa: koncepcje, perspektywy, narzędzia

Kurs poświęcony jest problematyce przełomu cyfrowego w humanistyce, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań filologicznych, nowych form i sposobów obcowania z tekstem oraz modelowania pamięci kulturowej. Kurs łączy elementy wykładu z formułą warsztatową i panelową.

– blok metodologiczny

1. Wielkie przełomów w humanistyce: od rękopisu do edycji cyfrowej.
2. Pojęcie przełomu w rozważaniach teoretycznych: J. Derrida *The Archive Fever*.
3. Pojęcie przełomu w rozważaniach teoretycznych: J. McGann *The New Republic of Letters*.
4. Modelowanie pamięci kulturowej: bazy danych, archiwa, kolekcje tematyczne.
- 5 *Homo typographicus* a specyfika tekstu cyfrowego.

– blok warsztatowy

6. Problematyka prawa autorskiego.
7. Infrastruktura otwartej nauki.
8. Wikipedia i siostrzane projekty w kontekście historii wiedzy.
9. Projektowanie (meta)danych.
10. Wymiana danych między projektami cyfrowymi.
11. Teksty literackie online.

– blok panelowy

12-15. Potencjał badawczy cyfrowych zasobów szekspirowskich, przegląd projektów zrealizowanych na UW z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, prezentacje uczestników na temat projektów/badań z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.

3) Metodologia badań nad literaturą starohiszpańską

Kurs obejmuje przegląd najważniejszych tendencji w najnowszych badaniach nad literaturą starohiszpańską oraz metodologii badań literackich uwzględniających zarówno filologiczne podejście do tekstu, strukturalistyczne i semiologiczne, jak i interdyscyplinarne, wzbogacone o myślenie filozoficzne i kulturoznawcze. Uczestnicy kursu zostaną zapoznani z metodami analizy i interpretacji wybranych gatunków literackich doby średniowieczna, renesansu i baroku: (m.in. poezja kancjonałowa, powieść tetrykowska, bizantyjska, komedia dworska, komedia hagiograficzna, komedia o ambicji i władzy), a także gatunków z obszaru pogranicza literatury: emblematyka, literatura polityczna, literatura podróżnicza, druki ulotne. Ponadto poznają najnowsze metody krytycznej edycji tekstów starohiszpańskich, w tym transkrypcji tekstu, modernizacji pisowni, opracowania aparatu krytycznego i komentarza edytorskiego.

4) Metody krytyki retorycznej

Przedmiotem wykładu są metody krytyki retorycznej jako sposoby analizy artefaktów w przestrzeni komunikacyjnej. Retoryka jest definiowana w tym nurcie badań jako komunikowanie poprzez werbalne i niewerbalne symbole, które mniej lub bardziej intencjonalnie wpływają na społeczne postawy, wartości, przekonania i zachowania. Analizy krytyczne mają charakter jakościowy i polegają na badaniu wypowiedzi, obrazów, gestów, przedstawień, tekstów, filmów, działań społecznych etc., które stanowią przejawy komunikacji. Każda z palety metod ma sobie właściwe kryteria oceny, własną strukturę analityczną i zindywidualizowany kwestionariusz pytań. Krytyk biorąc na warsztat wybrany artefakt, dopasowuje metodę, która ma największy potencjał interpretowalności dla danego artefaktu w danej sytuacji, i postępuje zgodnie z procedurami wypracowanymi przez metodologów (Kenneth Burke, Edwin Black, Sonja Foss, Jim Kupers, Wyne C. Booth). Przedmiotem wykładu będą wybrane metody krytyki retorycznej: neoarystotelesowska, ideologiczna, pentadyczna, gatunkowa, narracyjna, metaforyczna. Każda z metod zostanie omówiona i zastosowana do kilku artefaktów, tak aby uczestnicy wykładu mogli poznać możliwości poszczególnych metod i ocenić ich przydatność do własnych badań.

5) Recepcja tradycji antycznej w kontekście wyzwań współczesnej humanistyki

Recepcja tradycji antycznej w literaturze i kulturze od średniowiecza po współczesność jako problem badawczy – teoria a praktyka badań w kontekście przemian metodologii i najważniejszych sporów metodologicznych XIX, XX i XXI w., uwarunkowania badań nad recepcją tradycji antycznej (kulturowe, historyczne, polityczne), problem ich uniwersalności i związków z lokalną tradycją akademicką (zwłaszcza niemiecką, włoską, angielską, francuską i polską), badania nad dziedzictwem antyku w kontekście sporów, przemian i wyzwań dzisiejszej humanistyki.

6) Sporne problemy studiów nad tekstem i pozatekstem w literaturoznawstwie XX i XXI wieku

Użyty w tytule neologizm „pozatekst” odsyła do znanej i dwojako wykładanej formuły Jacques’a Derridy „nie ma nic poza tekstem”. Kumulują się w niej podstawowe problemy najważniejszej bodaj kategorii nowoczesnego literaturoznawstwa, humanistyki i przyrodoznawstwa: tekstu. W wykładni pierwszej zawarta jest sugestia autonomii, ograniczenia i odgraniczenia tekstu. W drugiej – odwrotnie: jego heterogeniczności i korelacji ze wszystkimi tekstami kultury, w której efekcie tekst przekształca się w tekstoid. Ta wykładnia odsyła do spornych kwestii tekstowości kultury i natury, a tym samym do zagadnień sprawstwa tekstu i tekstu sprawczości, czyli do zagadnień z pogranicza humanistyki i przyrodoznawstwa. Obie wykładnie pozwalają przedstawić główne konkurencyjne propozycje badań nad tekstami, od formalno-strukturalnych i semiotycznych, przez hermeneutyczne, psychoanalityczne i neopragmatyczne, po postkolonialne. Zagarniają także podstawowe problemy polityk naukowych (wiązań literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami z obszarów humanistyki, nauk społecznych i przyrodoznawczych, zespalania go z praktykami artystycznymi i społecznymi). Obejmują kontrowersje dotyczące języków nauk humanistycznych, w tym samej dyskusyjnej nazwy „literaturoznawstwo” – jej semantyki historycznej i semantyki nazw alternatywnych. Skoncentrowanie zasygnalizowanych kwestii wokół różnych koncepcji „tekstu” i ich ujęcie zarazem metodą punktu, jak studium powinno zatem udostępnić wgląd w problematyki newralgiczne dla całej nowoczesności i jej ponowoczesnych dys-kontynuacji.

7) The Queer in Post-Modern Theory and Pre-Modern English Literature

Kurs wprowadza pojęcia i definicje płci oraz metody analizy płci w literaturze, w tym metodę uduwiającej lektury, wypracowane w ponowoczesnej teorii i ilustruje je praktycznym zastosowaniem do literatury przednowoczesnej, w szczególności średniowiecznej. Czytanie i dyskusja na temat nowoczesnej teorii połączone są z analizą przednowoczesnych odmieńców. W centrum uwagi znajdują się dziwne postaci i relacje w literaturze angielskiej sprzed 1700 roku. Literackie konstrukcje płynnej bądź nieokreślonej płci opierającej się łatwej kategoryzacji oraz relacji, które w rozmaity sposób wykraczają poza normatywne zachowania, poddane są dyskusji z perspektywy nowoczesnych studiów gender i queer. Wrażliwe na odmienność podejście do przednowoczesnych tekstów literackich jest zilustrowane odniesieniami do ich współczesnych adaptacji. Kurs stymuluje dyskusję wokół znaczenia i stosowalności pojęcia queer w kontekście badań nad literaturą dawną i, na odwrót, refleksję nad przydatnością przednowoczesnych kategorii dla współczesnych badań nad nienormatywną płcią.

8) Textology, orality and performing arts in Asia and Africa

Wykład ma na celu zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zachodnimi założeniami teoretycznymi badań tekstologicznych (rozumianych w najszerszym ujęciu badania tekstu, w tym powstawania tekstu, krytyki tekstu, lingwistyki tekstu i docelowo analizy dyskursu), kultury oralnej (pierwotnej i wtórnej) i sztuk performatywnych (taniec, muzyka, teatr itd.). Ponadto na kolejnych wykładach zostaną ukazane podstawowe podejścia emiczne do kwestii tekstu, oralności i przedstawień w wybranych kulturach Azji i Afryki. Dzięki temu, że studenci

zostaną zapoznani z najważniejszymi koncepcjami teoretyków Zachodu, ale poznają także jak rozumieją podobne zjawiska w swoich kulturach przedstawiciele regionów Azji i Afryki poszerzą swoją wiedzę w tym zakresie.

Lectures aim at making students acquainted with basic theoretic principles for research on textology (understood in the broadest way as study of the text, including production of the text, text criticism, text linguistics and aiming at discourse analysis), orality (primary and secondary) and performing arts (dance, music, theatre etc.). Moreover, during subsequent lectures basic emic approaches to the problem of text, orality and performances in the selected cultures of Asia and Africa will be discussed. Owing to the fact, that students will become aware of the main concepts of the Western theorists, but they will learn also how representatives of Asian and African regions understand similar phenomena in their cultures, they will broad their knowledge on these subjects.

NAUKI O KULTURZE I RELIGII

1) Najnowsze kierunki badań medialnych

Kurs składa się z trzech modułów poświęconych najważniejszym, współczesnym ujęciom praktyk medialnych: wizualnych, performatywnych, językowych, i przygotowuje do ich badania w perspektywie kulturoznawczej. Przedmiotem zajęć będzie wprowadzenie do analizy wielomedialnych tekstów kultury: dyskursywnych, wizualnych i audiowizualnych, teatralnych i performatywnych, zarówno w perspektywie estetycznej i teoretycznej, jak i w ich uwarunkowaniu historycznokulturowym. Szczególny nacisk zostanie położony na społeczno-kulturowe konteksty przedstawień medialnych i osadzenie praktyk medialnych w zbiorowym doświadczeniu społecznym.

2) Współczesne kierunki badań kultury komunizmu w Europie Środkowej i na Bałkanach

Przedmiotem proponowanych zajęć jest prezentacja metod i teorii stosowanych w kulturoznawczych badaniach komunizmu (dyskursów i praktyk kulturowych) oraz jego współczesnej recepcji w krajach Europy Środkowej oraz Bałkanów. Zajęcia mają na celu przedstawienie kluczowych rozwiązań metodologicznych ze szczególnym uwzględnieniem relewantnych dokonań badaczy czeskich, słowackich, węgierskich, serbskich, chorwackich, bułgarskich. Ich krytyczna analiza pozwala na głębsze rozumienie lokalnych specyfik doświadczenia komunizmu, a także na ich pełniejszy ogląd w perspektywie porównawczej, w kontekstach regionalnych i transregionalnym.

3) Współczesne teorie kultury i jej badania

Głównym celem kursu jest prezentacja sytuacji epistemologicznej współczesnych nauk o kulturze, w szczególności o orientacji antropologicznej. Zasadniczym wyznacznikiem tej sytuacji jest stanowisko antropologów postmodernistycznych, którzy w połowie lat 80. XX wieku wystąpili z radykalną krytyką podstaw poznawczych antropologii i wysunęli zastrzone kryteria wiarygodności badań kultury. Stąd też rdzeniem zajęć będą koncepcje tych właśnie antropologów (Jamesa Clifforda, George'a Marcusa, Paula Rabinow), zawierające również propozycje sposobów prowadzenia badań w nowych warunkach poznawczych. Program obejmuje także teorie antropologiczne wypracowane wcześniej (przez takich badaczy jak Victor Turner i Clifford Geertz), które antycypowały wystąpienie postmodernistów, a zarazem przedstawiały własne, oryginalne propozycje badawcze. Konkretyzacją tak zarysowanego pola będą koncepcje badawcze, w których rzeczywistość kulturowa traktowana jest jako przestrzeń doświadczenia, ujmowanego zwłaszcza w kategoriach praktyk kulturowych (Pierre Bourdieu, Michel de Certeau, na gruncie polskim: Roch Sulima, Tomasz Rakowski).

4) Wstęp do kognitywnych badań nad kulturą. Wykład metodologiczny

Celem kursu jest przedstawienie możliwości wykorzystania metodologii lingwistyki kognitywnej dla badań nad człowiekiem i kulturą, ze szczególnym uwzględnieniem interpretacji znaków, zarówno językowych, jak i wizualnych. Lingwistyka kognitywna to dziedzina humanistyki, która powstała w latach 80-tych ubiegłego stulecia; za moment jej powstania przyjmuje się wydanie książki George'a Lakoffa *Metaphors we live by* (1980, polski przekład *Metafory w naszym życiu*, 1988, 2010). Wychodząc od badań psychologii kognitywnej i rozwojowej, lingwistyka kognitywna bada zależności zachodzące pomiędzy umysłem i językiem z jednej strony a ludzkim doświadczeniem z drugiej. Zakłada ucieleśnienie znaczenia znaków oraz związek między znakiem a myśleniem, związek ten wyraża się w znaku. Proponuje trzy modele sposobów, w jaki tworzone są znaki: metonimia pojęciowa, metafora pojęciowa, amalgamat pojęciowy. Modele pozwalają również na analizę, w jaki sposób znaki są rozumiane i interpretowane przez odbiorców w zależności od kontekstu. Zastosowanie tych modeli pozwala nie tylko na analizę myślenia i działania w obrębie danej kultury, lecz także ich studia porównawcze. Kurs dzieli się na dwie części: w pierwszej wprowadzona zostaje metodologia lingwistyki kognitywnej, w drugiej zaprezentowana – przykłady kognitywnej analizy różnych zjawisk kultury (religijnych, politycznych, artystycznych, reklamy), także w aspekcie porównawczym (kultura europejska i wybrane kultury nieeuropejskie).

5) Metodologia badań nad kulturami i religiami Azji i Afryki

Kurs będzie poświęcony najnowszym tendencjom metodologicznym w badaniu kultur i religii Azji i Afryki z interdyscyplinarnego punktu widzenia, obejmującego jak najszerszą perspektywę badań nad kulturą i religią: socjologię religii, fenomenologię religii, szeroko pojęte badania kulturoznawcze z elementami antropologii, filozofii, koncepcji politycznych itp. Kurs obejmować będzie zajęcia teoretyczne poświęcone definicji religii, religioznawstwu oraz definicjom kultury oraz zajęcia, na których wyłożone zostanie ich zastosowanie do badań nad poszczególnymi kulturami Azji i Afryki. Podkreślona zostanie rola religii jako czynnika w znacznym stopniu definiującego i kształtującego szeroko pojętą kulturę. Wyjaśnione zostaną elementy wpływające w każdej kulturze Azji i Afryki na życie społeczne, polityczne i kulturalne. Zostanie zwrócona uwaga na przyczyny odmienności kulturowej i trudności w przekładaniu pojęć z jednej kultury na drugą. Przedmiotem analizy będą kultury: muzułmańska (w państwach muzułmańskich oraz w Europie), chińska, japońska, koreańska, afrykańska, żydowska, indyjska, mongolska i tybetańska.

6) Kultury i społeczeństwo w Azji i Afryce

Głównym tematem wykładu jest przedstawienie kultur krajów Azji i Afryki ze szczególnym uwzględnieniem sfery społeczno-obyczajowej. Pojęcie obyczajowości traktowane jest tutaj szeroko stanowiąc wieloaspektowe odzwierciedlenie życia społecznego w zakresie potrzeb i doznań egzystencjalnych oraz zachowań ludzkich omawianych regionów. Omówione zostaną między innymi wzory sposobów myślenia oraz określone wizje rzeczywistości, obyczaje i rytuały mające charakter powtarzalny w cyklu rocznym (święta i obrzędy przejścia), normy i wzory społeczne odnoszące się do konkretnych sytuacji życiowych (w domu, pracy, środkach komunikacji, na ulicy, w instytucjach publicznych, zachowania związane z prywatnością i intymnością, zabawą i wypoczynkiem), sposoby wyrażania emocji w życiu codziennym, niektóre aspekty życia współczesnej rodziny, podział ról społecznych, pozycja i rola kobiety i mężczyzny w społeczeństwie, wreszcie ubiór i moda. Osobne miejsce poświęcone zostanie tradycji kulinarnej, estetyce kuchni regionów Azji i Afryki i zwyczajom żywieniowym. Zakres analizowanych zagadnień i problemów obejmuje więc wiele różnorodnych koncepcji i postaw, w tym emicjnych kategorii i modeli dotyczących płaszczyzny materialnej, behawioralnej i aksjonormatywnej współczesnych kultur Azji i Afryki.

7) Dekolonizacyjne badania dziedzictwa językowo-kulturowego. Metody, narzędzia, wyzwania. Decolonizing approaches to studying linguistic-cultural heritage. Methods, tools, challenges

Zajęcia przybliżają wybrane perspektywy, metodologie i narzędzia, które niosą w sobie potencjał dekolonizacji zarówno wiedzy, jak i sposobów prowadzenia badań z zakresu humanistyki i nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem antropologii kulturowej i społecznej, etnohistorii, socjolingwistyki i etnolingwistyki. Przedstawione zostaną partycypacyjne metody badawcze — w tym badania realizowane ze społecznościami i *przez* społeczności jako odpowiedź na powszechny paradygmat studiów *na* społecznościach i *dla* społeczności —, perspektywy i zadania zaangażowanej humanistyki, rdzenne metodologie badawcze oraz sposoby generowania i przekazywania wiedzy lokalnej. W oparciu o konkretne przykłady europejskie i pozaeuropejskie, omówione zostaną wyzwania związane z dekolonizacją wiedzy historycznej, sprawczością grup rdzennych, traumą historyczną i kulturową, przemocą symboliczną i epistemologiczną, ideologiami językowymi czy rewitalizacją językowo-kulturową.

Program kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych

Program kształcenia zakłada, że każdy doktorant będzie miał możliwość zrealizowania pełnej ścieżki kształcenia w języku angielskim.

Program kształcenia obejmuje osiem semestrów.

I. Zajęcia ogólnouniwersyteckie dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Dydaktyka Szkoły Wyższej	30		I	UK_1, UK_2, UK_3, UU_1, UU_2
2.	Etyka	8		I	WG_2, KO_1, KO_2, KR_1
3.	Prawo autorskie	4	4	I	WK_4, WG_2, KO_2, KR_1
4.	Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca)	6+2	4	III	WK_3, WK_4, UW_2, UK_4, UO_1, UU_1, KK_2
5.	Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca)		8 (4 + 4)	III	UK_1, UK_5
6.	Transfer wiedzy (warsztat naukowca)	4		V	WG_2, WG_3, UW_3, UK_2, KK_3, KO_1, KO_2, KO_3

Opis przedmiotów:

1. Dydaktyka Szkoły Wyższej (30 godzin, I semestr)

Zajęcia mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności doktorantów z zakresu planowania pracy pedagogicznej, analizy i oceny przebiegu procesów kształcenia oraz wyznaczania i oceniania ich efektów. Omawiane będą zagadnienia dotyczące prawidłowości i uwarunkowań przebiegu procesu nauczania-uczenia się.

2. Etyka (8 godzin, I semestr)

Wykład prezentuje główne zagadnienia etyki akademickiej z uwzględnieniem jej roli we współczesnym myśleniu moralnym. Zasadniczą treścią wykładu będzie analiza podstawowych pojęć i metod stosowanych w tej dziedzinie oraz prezentacja wielkich teorii normatywnych. W czasie zajęć będą omawiane konkretne przykłady stosowania zasad etycznych w praktyce.

3. Prawo autorskie (4 godziny, I semestr oraz 4 godziny dobrowolne, I semestr)

Przekazanie podstawowej wiedzy doktorantom z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych w odniesieniu do działalności badawczej i dydaktycznej. W ich wyniku doktorant uzyska wiedzę odnośnie plagiatów oraz zasad prawidłowego korzystania z dorobku innych.

4. Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca) – 6 + 2 godziny, III semestr oraz 4 godziny dobrowolne, III semestr

Celem zajęć jest przekazanie wiedzy doktorantom na temat zasad konstruowania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Doktoranci zyskają umiejętność skutecznego przygotowywania wniosków grantowych, co zwiększy odsetek pozytywnie rozpatrywanych aplikacji. W ramach zajęć sześć godzin zostanie poświęconych zasadom aplikowania o granty a dwie godziny ich rozliczaniu.

5. Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca) – 8 godzin dobrowolnych, III semestr (4 godziny w języku polskim, 4 godziny w języku angielskim)

Zajęcia mają na celu poszerzenie umiejętności doktorantów w zakresie wystąpień publicznych (public speaking) poprzez naukę zasad i dobrych praktyk, które powinny towarzyszyć przygotowywaniu oraz wygłaszaniu przemówień. Doktoranci poznają teorię i praktykę efektywnego wystąpienia publicznego.

6. Transfer wiedzy (warsztat naukowca) – 4 godziny, V semestr)

Zajęcia rozwijające umiejętności dzielenie się wiedzą. Ich celem jest poznanie możliwości związanych z transferem wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Wiedza typu "know how" jest unikalna, specyficzna dla danej organizacji (np. szkoły wyższej). Wiedza typu "know what" z kolei zawiera definicje pojęć, opisy oraz fachową terminologię. W zależności od charakteru przekazywanej wiedzy oraz jej odbiorców różne mogą być sposoby jej transferu.

II. Zajęcia organizowane przez szkołę dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (grupowy)	4	4	II	UK_2, UK_3,UU_2
2.	Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (indywidualny w ramach praktyk)	4		II	UK_2, UK_3,UU_2
3.	Warsztat naukowca w dziedzinie nauk społecznych	15		II	WK_3, WK_4, WG_3, UW_1, UW_2, UK_2, UO_1, UU_1, KK_2
4.	Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca)	15		II i III	WG_1, WG_2, WG_3, UW_1, UW_2, UO_1, KK_1, KK_2
5.	Zajęcia metodologiczne i metodyczne do wyboru z listy	60		II, III, IV	WK_3, UW_1
6.	Konferencja interdyscyplinarna	15		III	UW_1, UW_2, UK_1, UK_3, UK_4, UU_1, UU_2, KK_1, KK_2

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
7.	Konferencja interdyscyplinarna	15		V	UW_1, UW_2, UK_1, UK_3, UK_4, UU_1, UU_2, KK_1, KK_2
8.	Seminarium szkoły	32		II, III	WK_1, WK_2, WG_1, UK_1, UK_4, UK_5, KK_1
9.	Seminarium dyscypliny	16		III	WK_1, WK_2, WG_1, UW_2, UK_4, KK_1
10.	Seminarium doktoranta	10-30		VI	UW_1, UW_2, UK_1, UK_3, UK_4, UU_1, KK_1, KK_2
11.	Zajęcia specjalizacyjne oferowane przez poszczególne dyscypliny	30	30	II, III, IV, V, VI, VII, VIII	WK_1, WK_2, WK_3, UK_5

Opis przedmiotów:

1. i 2. Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki

- **grupowy (4 godziny, II semestr oraz dobrowolne 4 godziny, II semestr);**
- **indywidualny w ramach praktyk (4 godziny, II semestr)**

Warsztaty metodyczne mają na celu przygotowanie doktorantów do samodzielnego prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkole wyższej. Składają się z:

(1) warsztatów grupowych - (w grupie doktorantów tej samej dyscypliny) hospitacji zajęć prowadzonych przez najlepszych dydaktyków. W miarę możliwości są to zajęcia w różnej formie (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria). Hospitacja odbywa się pod kierunkiem wykładowcy mającego uprawnienia pedagogiczne i obejmuje nie tylko udział w zajęciach, ale także omówienie wizytowanych zajęć (razem minimum 4 godziny, w tym 2 godziny hospitacji). Hospitacje będą się w większości odbywały w „sali focusowej” (dostępnych na Wydziałach Zarządzania oraz Filozofii i Socjologii) umożliwiającej obserwację zajęć i równoczesne ich komentowanie przez uczestników warsztatu;

(2) warsztatów indywidualnych - co najmniej 2 godziny zajęć prowadzonych przez doktoranta pod kierunkiem i w obecności wybitnego dydaktyka lub promotora (do tego godzina na wspólne przygotowanie i godzina na omówienie zajęć, łącznie forma ta obejmuje zatem minimum 4 godziny zajęć zaliczanych do praktyk dydaktycznych).

3. Warsztat naukowca w dziedzinie nauk społecznych (15 godz., II semestr)

Zajęcia mają na celu wzbogacić warsztat badacza pomagając w opracowywaniu wniosków o finansowanie badań, artykułów podsumowujących wyniki prowadzonych badań i w opracowaniu strategii publikacyjnej doktoranta. Oferowanych jest kilka kursów prowadzonych przez różnych doświadczonych pracowników naukowych. Doktorant wybiera kurs, na który chce uczęszczać.

Uwaga: poszczególne kursy są uruchamiane jeśli zostaną wybrane przez nie mniej niż 5 doktorantów.

Przedmioty do wyboru:

1) Pisanie artykułów i strategie publikacyjne (kilka równoległych grup)

Kurs ma zapoznać doktorantów z praktykami publikacyjnymi w naukach społecznych i wyposażyć w umiejętności przydatne we własnej aktywności publikacyjnej. Na realnych przykładach omówione zostaną podstawowe zasady pisania, zgłaszania do publikacji i recenzowania artykułów naukowych, a także najważniejsze bazy danych i narzędzia pozwalające zorientować się w międzynarodowym obiegu naukowym. Omówiona zostanie również rola wskaźników bibliometrycznych i ich alternatyw we współczesnych systemach ewaluacji działalności naukowej, a także ich wpływ na strategie publikacyjne instytucji naukowych i indywidualnych badaczy. Najważniejsze omawiane zagadnienia to: (1) Publish or perish - współczesne formy komunikacji naukowej, (2) Repozytoria, bazy danych czasopism naukowych, DOI i narzędzia do zarządzania bibliografią, (3) Podstawowe wskaźniki bibliometryczne i ich ograniczenia, (4) Przegląd wzorców publikacyjnych w subdyscyplinach (uczestników), (5) Systematyczny przegląd literatury i monitorowanie nowych publikacji, (6) Cykl publikacyjny: od pomysłu na artykuł do złożenia manuskryptu, (7) Cykl publikacyjny: od złożenia manuskryptu do pierwszego cytowania, (8) Peer review, (9) Dylematy prawne i etyczne: dobre i złe praktyki publikacyjne.

2) Pisanie artykułów i strategie publikacyjne II

Celem kursu jest przybliżenie zagadnień związanych z harmonijnym rozwojem kariery naukowej. Po przedstawieniu wymagań wynikających z polskiego prawa, wskazane będą propozycje strategii publikacyjnej w kontekście ewaluacji jakości działalności naukowej. Słuchacze zapoznają się z sposobami weryfikowania cytoowań, Indeksu H, a także dbałości o widoczność własnych prac badawczych. Oprócz wykazu czasopism i wydawnictw MNiSW, przedstawione zostaną wykazy związane z bazą SCOPUS i Indekssem WoS. Omówiona zostanie rola monografii naukowych oraz międzynarodowe kryteria oceny czasopism naukowych (SCOPUS, COPE, IF, SNIP). Przedyskutowana zostanie procedura złożenia i oceny artykułu naukowego. Podjęte zostaną także zagadnienia związane z przygotowaniem i realizacją projektów naukowych, w tym wskazanie podmiotów finansujących (UE, NCN, NCBiR, NPRH, NATO). Omówione będą wymagania formalne przygotowania aplikacji, dokumentacja konkursowa, kryteria oceny, struktura wniosku, sprawozdawczość oraz zasady konstrukcji raportu końcowego. Słuchacze zapoznają się z portalem EURAXESS oraz istotą komercjalizacji wyników badań.

3) Paper writing: from first ideas to successful submission

This workshop will teach PhD student how to successfully communicate the results of their research on a particular topic to the academic audience as well as aiming to help them to improve their writing skills. It will offer its participants the opportunity to work on their own academic papers and develop them from first ideas to early drafts. After choosing the topic of their papers and framing them, the attendees will be assisted in developing a detailed outline of their work by the teacher and through peer support. The students will learn how to properly structure their papers, develop the required sections, select sources and prepare the content. The workshop will also present the features of academic style and the recommended ways of referencing and formatting. The students will be advised how to choose a proper academic outlet and an effective publication strategy for their planned papers. They will learn about a reviewing process to be able to critically assess their work and deal effectively with future reviews. The article outlines can be prepared by the students either in English or in Polish. (The module taught in English).

4) Badania na zlecenie i na konkurs

Zajęcia prowadzone w trybie warsztatowym i dotyczące organizacji warsztatu badacza pracującego w obszarze praktycznych zastosowań wiedzy z nauk społecznych. W trakcie zajęć uczymy m.in. formułowania problemów badawczych łączących wiedzę akademicką z praktykami społeczno-kulturowymi, wyszukiwania zleceń i konkursów, posługiwania się generatorami wniosków (m.in. treści merytoryczne na ograniczonej przestrzeni, harmonogramy, kosztorysy), pracy zespołowej i indywidualnej, współpracy ze zleceńodawcami, zasad prowadzenia badań, struktury raportów badawczych, diagnoz i ewaluacji oraz rekomendacji praktycznych. Jako materiału do zajęć wykorzystujemy zarówno zrealizowane już projekty badawcze, jak i bieżące konkursy oraz projekty własne uczestników.

5) Warsztat pisarstwa naukowego - od raportu z badań do eseju

Przedstawiając wyniki swoich badań, często robimy to w sposób „intuicyjny” lub podpatrzony u innych badaczy, nie zastanawiając się nad jego skutecznością komunikacyjną. Tak powstają niespójne i przeładowane informacjami prezentacje konferencyjne, pozbawione wyraźnej struktury prace doktorskie i napisane zbyt zawiłym językiem raporty badawcze. Podczas zajęć przećwiczymy podstawowe umiejętności związane z komunikowaniem wyników badań: nadawanie tekstowi lub prezentacji czytelnej struktury logicznej i narracyjnej, posługiwanie się narzędziami do wizualizacji danych ilościowych i jakościowych, opisywanie, analizowanie i podsumowywanie wyników sugestywnym i precyzyjnym językiem dostosowanym do grona odbiorców.

6) Pisanie aplikacji grantowych i stypendialnych

Zajęcia dotyczą przygotowywania aplikacji grantowych i stypendialnych, czyli czynności które stały się istotną składową kariery naukowej i jako takie są komplementarne wobec kursu prowadzonego przez BOB. Podczas warsztatów będziemy analizować aplikacje, które dostały finansowanie; zastanawiać się, co składa się na dobry wniosek i – opierając się na doświadczeniu pozyskujących granty badaczy – zastanawiać się, jak takie wnioski powstają. Podyskutujemy też o komentarzach recenzentów i zastanowimy się jak uniknąć ich miazdzącej krytyki.

7) Systematyczne przeglądy literatury naukowej

Celem zajęć jest nauczenie studentów wykonywania systematycznych, pogłębionych przeglądów źródeł (literatury naukowej, dostępnych wyników badań) przy wykorzystaniu różnorodnych baz bibliometryczno-bibliograficznych (Web of Science, Scopus, inne) oraz z zastosowaniem oprogramowania QDA (Qualitative Data Analysis). Zajęcia będą miały formę wykładu połączonego z ćwiczeniami. Wykład zapozna studentów z procedurą prowadzenia systematycznych przeglądów źródeł, w tym ze sposobami wykorzystania baz bibliometryczno-bibliograficznych, a także z przykładami wzorcowych przeglądów. W ramach części ćwiczeniowej każdy student zrealizuje indywidualny projekt - systematyczny przegląd literatury z wybranego zakresu tematycznego. Efektem będzie syntetyczne (do 5000 znaków) opracowanie głównych nurtów badawczych w ramach danego problemu/zagadnienia naukowego, porządkujące efekty dostępnych badań i identyfikujące luki badawcze. Do zaliczenia wymagana jest znajomość lektur oraz wykonanie projektu – przeglądu literatury w sposób wymagany przez prowadzącego i przy wykorzystaniu polecanych narzędzi. Znajomość bibliograficznych baz danych nie jest warunkiem koniecznym do uczestnictwa w zajęciach, natomiast podstawowa znajomość oprogramowania QDA jest wymagana.

4. Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca) – 15 godzin, II i III semestr

Zajęcia zindywidualizowane, dostosowane do specyfiki doktoranta i przygotowywanej rozprawy. Obejmują zarówno zagadnienia o charakterze warsztatowym (np. dobór odpowiednich metod badawczych), jak i dyskusje na temat dotychczasowego stanu wiedzy w dyscyplinie i formułowanych na tej podstawie pytań oraz hipotez badawczych w dysertacji. W ramach zajęć mogą być również prowadzone prace nad przygotowaniem aplikacji o uzyskanie grantu badawczego.

5. Zajęcia metodologiczne do wyboru przez doktorantów w kształcie zgodnym z 8 poziomem PRK (60 godzin do wyboru, II, III oraz IV semestr)

Szkoła oferuje zestaw 20-godzinnych specjalistycznych kursów, spośród których doktoranci mają obowiązek zaliczyć trzy (łącznie 60 godzin). Doktorant ma przy tym prawo wybrać *dowolne* dwa kursy z zestawu (niekoniecznie te oferowane przez jego własną dyscyplinę), jednakże wybór zajęć metodologicznych musi być uzgodniony z promotorem. W ramach poszczególnych dyscyplin mogą znajdować się przedmioty, których zaliczenie jest obowiązkowe.

Na wniosek przewodniczącego/przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny, Rady Naukowej Dziedzin, Samorządu Doktorantów lub Dyrektora Szkoły Doktorskiej możliwe jest dodawanie i usuwanie zajęć metodologicznych. Zmiana taka musi być zatwierdzona przez Radę Szkoły Doktorskiej.

W Indywidualnym Planie Badawczym zostaną określone zajęcia, które będą realizowane przez danego doktoranta.

Wykaz zajęć do wyboru znajduje się na końcu niniejszego załącznika.

Uwaga: poszczególne kursy są uruchamiane jeśli zostaną wybrane przez nie mniej niż 5 doktorantów.

6. i 7. Konferencja interdyscyplinarna (30 godzin - 15 godz. III semestr, 15 godz. V semestr)

Konferencja interdyscyplinarna (zjazd doktoranta) ma cele zarówno merytoryczne, jak i stworzenia przestrzeni integracji doktorantów z różnych dyscyplin reprezentowanych w szkole. Odbywa się w formie seminarium wyjazdowego trwającego pełne dwa dni. W jego trakcie doktoranci mają okazję prezentacji własnych projektów badawczych oraz ich dyskusji z innymi doktorantami i pracownikami naukowymi. Dla zapewnienia odpowiedniej ilości czasu na prezentacje i dyskusje, praca zorganizowana jest w postaci czterech równoległych ścieżek seminaryjnych (w sposób analogiczny do organizacji znacznej części konferencji naukowych).

8. Seminarium Szkoły (32 godziny - 16 godz. II semestr, 16 godz. III semestr)

Seminarium ma charakter interdyscyplinarny i jest skierowane do wszystkich doktorantów Szkoły. W jego trakcie prezentowane będą najciekawsze, wykraczające poza wąskie ramy jednej dyscypliny badania prowadzone na Uniwersytecie Warszawskim przez poszczególne dyscypliny wchodzące w skład szkoły. Część spotkań będzie poświęcona prezentacjom wybitnych przedstawicieli nauk społecznych, zapraszanych na seminarium spoza Uniwersytetu Warszawskiego (w tym z uczelni zagranicznych).

9. Seminarium dyscypliny (16 godz., III semestr)

Seminarium jest organizowane oddzielnie dla studentów każdej z dyscyplin naukowych. Jego zadaniem jest dyskusja nad wybranymi, najważniejszymi dla danej dyscypliny badaniami i tekstami naukowymi. Doktoranci biorą aktywny udział w prezentacji i dyskusji wybranych zagadnień. Poszczególne spotkania mogą być prowadzone przez różnych pracowników naukowych, specjalizujących się w poszczególnych omawianych problemach badawczych. Całość seminarium jest koordynowana przez odpowiedzialnego za przedmiot pracownika.

10. Seminarium doktoranta (10-30 godz., VI semestr)

Seminarium doktoranta organizowane jest oddzielnie w ramach każdej z dyscyplin reprezentowanych w Szkole. W jego ramach każdy doktorant ma możliwość prezentacji wyników prowadzonych przez siebie badań i ich dyskusji z innymi doktorantami oraz pracownikami naukowymi Uniwersytetu Warszawskiego. Usytuowanie seminarium w trakcie VI semestru pozwala z jednej strony na prezentację dojrzałych (obejmujących znaczną część wyników) projektów badawczych, a z drugiej na możliwość wprowadzenia ewentualnych korekt wynikających z prowadzonych na seminarium dyskusji. W zależności od liczebności grupy doktorantów w danej dyscyplinie liczba godzin będzie się różnić. W sytuacji gdy liczba doktorantów w danej dyscyplinie przekracza 12 (potencjalnie sytuacja ta odnosi się do nauk prawnych, nauk o polityce i administracji oraz ekonomii i finansów) seminarium może się odbywać w dwóch równoległych grupach seminaryjnych.

11. Zajęcia specjalizacyjne oferowane przez poszczególne dyscypliny (30 godz. pomiędzy II i VIII semestrem)

Zajęcia specjalizacyjne do wyboru z palety oferowanej w danym semestrze przez poszczególne dyscypliny (doktorant nie jest ograniczony do wyboru zajęć wyłącznie własnej dyscypliny). Doktorant ma obowiązek odbycia 30 godzin (dwa kursy po 15 godzin) takich zajęć w trakcie semestrów II-VIII (dokładny termin ich realizacji jest indywidualną decyzją doktoranta). Wymiar godzinowy może być zwiększony w wybranych dyscyplinach.

Uwaga: poszczególne kursy są uruchamiane jeśli zostaną wybrane przez nie mniej niż 5 doktorantów.

Za równoczesną zgodą promotora oraz kierownika szkoły zaliczenie niektórych zajęć specjalizacyjnych możliwe jest w formie uczestnictwa w renomowanych szkołach letnich (w tym prowadzonych przez międzynarodowe organizacje naukowe) lub w formie stażów naukowych.

III. Praktyki

Forma praktyk

Rekomendowana liczba godzin praktyk dydaktycznych to 90, liczba minimalna to 30, a maksymalna to 180 godzin. Praktyki można rozpocząć najwcześniej w trakcie II semestru (po odbyciu pierwszych zajęć z dydaktyki szkoły wyższej).

Część praktyk odbywa się w formie indywidualnych warsztatów dydaktycznych opisanych wcześniej. Pozostałe godziny praktyk mogą być realizowane w formie udziału doktoranta w zajęciach prowadzonych przez promotora lub wyznaczonego dydaktyka oraz w formie zajęć prowadzonych samodzielnie przez doktoranta.

Efekty uczenia się:

WG.2, WG.3, WG.4, UW.3, UK.2, UK.3, UU.1, UU.2, KO.1, KO.2, KR.1

Rekomendacja – od 90 do 180 godzin

Minimum – 30 godzin

Wykaz zajęć metodologicznych proponowanych przez dyscypliny

Lista dodatkowych zajęć **obowiązkowych** dla doktorantów w ramach poszczególnych dyscyplin znajdują się na końcu listy.

1) Przyczynowość w naukach społecznych

Zajęcia będą obejmować zarówno zagadnienia teoretyczne (sposoby definiowania przyczynowości) jak i konkretne metody szacowania "efektów przyczynowych"

Odkrywanie *związków przyczynowych* często uważana jest za jeden z podstawowych celów nauki, przynajmniej w zakresie, w jakim odwołuje się ona do badań ilościowych. Jednak nie wszystkie związki, jakie odnotowujemy można określić mające charakter przyczynowy. Jakie kryteria można przyjąć, aby zidentyfikować relacje przyczynowe? Jak wpływa to na możliwości (i ograniczenia) interpretacji uzyskanych wyników? Aby odpowiedzieć na te pytania w trakcie zajęć omówione zostaną najważniejsze teorie definiujące pojęcie związków przyczynowych, odnoszące się do ilościowych badań społecznych: model Neymana-Rubina (Rubina-Hollanda), podejście ekonometryczne reprezentowane przez Heckmana oraz teorię Strukturalnego Modelu Przyczynowego (*Structural Causal Model*) Pearla. Przeanalizowane zostaną podobieństwa (w szczególności w odniesieniu do koncepcji *potential outcomes*) oraz różnice pomiędzy tymi teoriami oraz implikacje płynące z nich dla możliwości traktowania różnych schematów badania i analizy ilościowej w badaniach społecznych jako pozwalających identyfikować oddziaływania przyczynowe.

2) Paradygmaty teoretyczne nauk społecznych

Celem niniejszego kursu jest przygotowanie doktorantów do prowadzenia teoretycznie-ukierunkowanych badań naukowych. Powszechnie uznaje się, że świadome, aktywne i konsekwentne wykorzystywanie teorii naukowych świadczy o zaawansowaniu i dojrzałości naukowej. Jednocześnie uważa się, że prace doktorskie w zbyt małym stopniu spełniają to kryterium. Dlatego też konieczne jest zwrócenie uwagi na to, jak ważną rolę odgrywa ujęcie teoretyczne dla całej konstrukcji pracy doktorskiej, jakie są główne współczesne paradygmaty, spory, dylematy i wybory teoretyczne, przez którymi stają badacze nauk społecznych. Chodzi o zarysowanie pewnej mapy drogowej, po której doktorant będzie w stanie się samodzielnie poruszać po ukończeniu kursu, aby rozwiązywać własne dylematy badawcze. W każdym przypadku analiza podstaw i założeń danego podejścia będzie zilustrowana przykładami ich zastosowania w literaturze naukowej.

3) Najważniejsze problemy współczesnego świata. Perspektywa geograficzna

Konwersatorium mające na celu ukazanie znaczenia uwarunkowań przestrzennych dla życia na Ziemi. Omawiane zagadnienia odnoszą się będą do zjawisk społecznych, ekonomicznych i środowiskowych powszechnie postrzeganych jako zagrożenie bądź wyzwanie dla ludzkości. Konkretnie tematy dobierane będą zależnie od zainteresowań uczestników oraz aktualnych wydarzeń światowych. Podstawą do dyskusji będą wystąpienia ekspertów bądź aktualne doniesienia naukowe dotyczące danego problemu.

4) Współczesna analiza polityczna/Contemporary political analysis

Przedmiot ma na celu pogłębienie wiedzy teoretycznej i metodologicznej doktorantów dotyczącej analizy politycznej współczesnych zagadnień społeczno-politycznych. Uczestnicy kursu rozwijają swoje umiejętności dotyczące konceptualizacji oraz operacjonalizacji podstawowych pojęć (np. polityka, władza polityczna, decyzja polityczna, instytucja polityczna, system polityczny, reżim polityczny, demokracja, itp.) i ich wykorzystywania w badaniach. Ponadto zdobywają wiedzę na temat najważniejszych sporów i debat naukowych dotyczących badania zagadnień społeczno-politycznych (m.in. struktury vs. "agenci"). Poznają również sposoby badania/mierzenia takich kluczowych zagadnień, jak rola polityczna i wpływ polityczny czy zmiana polityczna.

5) Teoria ugruntowana w badaniach organizacji

This course will allow the reader to grasp the essential elements of grounded theory – a research strategy particularly suitable for the exploration of problems related to the perception of social phenomena rather than for the study of the “objective” reality. The course will provide an overview of the central concepts of the grounded theory (inductive approach, coding strategies, theoretical sampling) and explain the most important differences between the grounded theory and other research strategies. (The module taught in English).

6) Metody statystyczne w naukach społecznych

Zajęcia poświęcone zastosowaniu metod analizy statystycznej przy interpretacji wyników ilościowych badań społecznych, przygotowujący uczestników do bezpośredniego wykorzystania w swojej pracy naukowej (w tym przy przygotowywaniu dysertacji doktorskiej) wyników najważniejszych badań realizowanych w Polsce (jak ESS, EVS, POLPAN, PISA, PIAAC i inne), a także poprawnego planowania i interpretacji własnych badań. Uwzględniana w nich będzie problematyka pomiaru, skalowania, opisu zależności, doboru próby i jego znaczenie dla wnioskowania statystycznego.

7) Zaawansowane metody statystyczne

Zajęcia będą obejmowały przede wszystkim tematykę modeli regresyjnych. Wychodzić będą od prostego modelu regresji liniowej dla zmiennych ilościowych i jego głównych założeń, by następnie skupić się na modelowaniu innego typu zmiennych (w tym dyskretnych i mających postać liczby naturalnej). Omówione zostaną też schematy regresyjne dla danych quasi-eksperymentalnych, np. modele z efektami stałymi (ang. fixed-effects models). Kurs obejmował będzie także naukę przejrzystej prezentacji wyników analiz statystycznych, zwłaszcza dla modeli nieliniowych.

8) Programowanie badań w PsychoPy

The aim of this course is to provide you with the skills to program experiments using the Python programming language and the PsychoPy experiment building package. PsychoPy is an open-source alternative to software such as Eprime, Superlab, Presentation, and Inquisit. Basic programming concepts will be covered initially, followed by application of these concepts in successive examples of experimental paradigms. Experiment designs will be primarily based on those coming from cognitive psychology, but the lessons can be applied to any situation in which something must be presented on screen and responded to. Emphasis will be placed on methods of randomization, presentation, and timing. The course is crucial for psychologists, but it could be attractive also for ph.d. students of pedagogy, economics, management and perhaps other social sciences.

9) Nowe źródło informacji. Big Data

Niemal wszystkie informacje generowane na świecie są zapisywane w formie cyfrowej. Zasoby tej skali nazywane są Big Data. Analiza - rafinacja (analiza sentymentów, elementy sztucznej inteligencji) tych informacji - stanowi nowe źródło cennych informacji dla nauki, biznesu, dziennikarstwa i innych dziedzin.

Cele:

- 1) Rafinacja Big Data. Prezentacja zestawu narzędzi (procedur, oprogramowania) do rafinacji zasobów Big Data. Narzędzia te mogą dostarczyć obraz badanego zjawiska: w przeszłości, w czasie rzeczywistym i przewidywać jego zmiany w przyszłości.
- 2) Komercjalizacja wykorzystania zasobów Big Data w badaniach społecznych i biznesie.
- 3) Prezentacja praktycznych zastosowań rafinacji Big Data.

10) Praca nad doktoratem z nauk prawnych: uwagi metodologiczne

Zajęcia poświęcone są różnym kwestiom metodologicznym dotyczącym przygotowywania rozprawy doktorskiej oraz regulacjom prawnym dotyczącym studiów doktoranckich z perspektywy różnych nauk prawa, w tym ,in. cywilnego, europejskiego i międzynarodowego. Przedstawione zostaną wymagania stawiane doktorantom i ich rozprawom doktorskim a także przebieg przewodu doktorskiego. Kwestie merytoryczne dotyczące pracy nad doktoratem zostaną ujęte dynamicznie - od wyboru tematu rozprawy oraz metod badawczych, przez sposoby pozyskiwania materiału do pracy, jego selekcji i opracowania, po przygotowanie pracy. W szczególności zwrócona zostanie uwaga na elektroniczne bazy danych, na niedopuszczalne zjawiska plagiatu i ghostwriting'u, kwestie formalne w tym m.in. powoływania różnego rodzaju źródeł w przypisach i bibliografii. Osia wykładów będzie ewolucja podejścia do przedmiotu i metod nauki prawa w Europie (na tle USA). Stawiane pytania to: czy nauka prawa się „zamerykanizowała”, czy dominuje analiza teoretyczna, kontekstowa i interdyscyplinarna, jakie trendy dominują w Polsce – czyli czym się właściwie zajmujemy i dlaczego? Repertuar podejść metodologicznych dostępnych dla prawnika-naukowca: przykłady projektów badawczych i stosowanych w nich metod dogmatycznych, a także teoretycznych i empirycznych. Case-study: krótka analiza metod opublikowanych w przykładowych opublikowanych pracach doktorskich.

11) Zastosowanie programów komputerowych w gromadzeniu i analizie danych jakościowych

Celem kursu jest zapoznanie doktorantów z głównymi funkcjami aplikacji komputerowej Atlas.ti, wspomagającej analizę danych jakościowych. Zajęcia będą miały głównie charakter warsztatowy. Po teoretycznym wprowadzeniu w specyfikę badań jakościowych, omówione zostaną następujące zagadnienia: prowadzenie indukcyjno-dedukcyjnego dialogu w programie Atlas.ti; tworzenie jednostki hermeneutycznej; praca z materiałem badawczym: kodowanie, autokodowanie; tworzenie powiązań pomiędzy fragmentami tekstu i ich definiowanie; tworzenie widoków (sieci) semantycznych; tworzenie notatek teoretycznych; tworzenie rodziny dokumentów i kodów; prezentacja narzędzi statystycznych programu Atlas.ti. Dodatkowo doktoranci zostaną zapoznani z głównymi funkcjami programu F4, wspomagającego transkrypcję wywiadów. Podczas zajęć kodowane (analizowane) będą zarówno materiały (transkrypcje wywiadów indywidualnych i grupowych, zdjęcia, filmy etc.) zaproponowane przez wykładowcę, jak i doktorantów.

12) Logika

Wybrane zagadnienia z formalnej metodologii nauki. Metodologiczne typy nauk. Nauki dedukcyjne i indukcyjne. Testowanie hipotez, dowodzenie twierdzeń, wyjaśnianie faktów. Wyjaśnianie i przewidywanie.

13) Teoria racjonalnego wyboru i teorie formalne w naukach społecznych

Seminarium poświęcone teorii racjonalnego wyboru oraz zastosowaniom teorii formalnych (w tym teorii wyboru społecznego, teorii gier, formalnej teorii polityki) w socjologii i naukach politycznych.

Szczegółowy program seminarium – zwłaszcza w jego dalszej części - będzie mógł ulegać modyfikacjom ze względu na zainteresowania i plany badawcze uczestników. W części wstępnej zajęcia skoncentrują się na następujących zagadnieniach: Ogólne założenia teorii racjonalnego wyboru; wzajemne relacje między motywami i działaniami indywidualnymi a zjawiskami społecznymi. Preferencje i użyteczności i racjonalność indywidualna – od *homo oeconomicus* do *homo sociologicus*. Problemy działania zbiorowego. Teoria gier i jej wartość dla nauk społecznych. Teoria racjonalnego wyboru w naukach politycznych: formalna teoria polityki.

W dalszej części zajęć powyższe problemy będą rozwijane; szczegółowy wybór tematów wynikać będzie z zainteresowań i planów badawczych uczestników seminarium.

14) Metody estymacji efektów przyczynowych

W ramach estymacji efektów przyczynowych zajęcia mają na celu zapoznanie uczestników z podstawami wykorzystania najczęściej stosowanych w ilościowych badaniach społecznych metod estymacji efektów przyczynowych na podstawie badań quasi-eksperymentalnych: *difference-in-differences* (DiD), *propensity score matching* (PSM), *inverse probability of treatment weighing* (IPTW), *synthetic control group* (SCG) oraz *regression discontinuity design* (RDD). Dla każdego z nich omówione zostaną pokrótce podstawy statystyczne, a następnie zaprezentowane zostaną sposoby przeprowadzenia analiz w programie statystycznym (Stata lub R).

15) Zaawansowane metody jakościowe w naukach społecznych

Zajęcia będą poświęcone metodologii badań jakościowych w naukowych badaniach społecznych. Podczas zajęć zostaną przedstawione zasady wykorzystania metod jakościowych oraz omówione kolejne etapy prowadzenia badań jakościowych: definiowanie problemów badawczych, dobór konkretnych metod do problemów badawczych (np. wywiady indywidualne, grupowe, etnograficzne), tworzenie schematów badawczych, dobór technik projekcyjnych i wspomagających, prowadzenie wywiadów oraz zasady analizy danych.

16) Metody badań medioznawczych: od analizy zawartości i dyskursu przez ankiety po badania biometryczne

Badacze mediów na całym świecie coraz częściej zwracają uwagę na pewne niedostatki klasycznych metod z obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Wiele mówi się o potrzebie ich triangulacji, uczeni skłaniają się także ku nowoczesnym technologiom, takim jak *eyetracking*, *facetracking*, *EDA/GSR*, *EEG*, *NIRS* etc. Okazuje się, iż to, co respondent odczuwa/przeżywa/dostrzega, na co reaguje, jest w znacznym stopniu mierzalne i może podlegać standaryzacji. Dzięki nowoczesnym technologiom nie są też ograniczeni tzw. efektem deklaracji. W badaniach nad recepcją książek, prasy, radia, telewizji, mediów społecznościowych, aplikacji, gier czy też w doświadczeniach rzeczywistości wirtualnej (VR/AR) można pokusić się o sprawdzenie tego, co faktycznie dostrzega lub przeżywa respondent w momencie kontaktu z bodźcem. Powyższe zagadnienia zaprezentuję na przykładach różnych badań, realizowanych w Laboratorium Badań Medioznawczych Uniwersytetu Warszawskiego.

17) Analiza przestrzenna w badaniach społecznych

Program przedmiotu obejmie wykorzystanie narzędzi geoinformatycznych w tym programów z grupy Systemów Informacji Geograficznej (GIS) do analiz jakościowych i ilościowych stosowanych w badaniach społecznych. Zostaną zaprezentowane metody i techniki pozyskiwania danych społeczno-przestrzennych oraz ich opracowywania i prezentacji. Główna część zajęć będzie poświęcona wykorzystaniu programów GIS do analiz przestrzennych dotyczących zjawisk społecznych.

18) Prawna i strukturalna współzależność państwa i Unii Europejskiej

Przedmiot wykładu jest multidyscyplinarny, dotyczy zjawiska kompleksowej współzależności prawnej i gospodarczej Unii Europejskiej i jej państw członkowskich oraz samych państw. Zmiany zachodzą w sposób ciągły na wielu poziomach: w prawie, gospodarce, polityce oraz generalnie w społeczeństwie. Unia Europejska jest obecna praktycznie w każdej sferze życia. Zjawisko to nazywane jest europeizacją państwa i społeczeństwa. Omawiane zagadnienia to m.in: stopień współzależności państwa, kod europejskich procesów integracyjnych i ich „modus operandi” z konfliktem imperatywów: demokracji i efektywności, modernistyczne „uwikłanie” prawa i problem rozróżnienia sfer publicznej i prywatnej, granice integracji, pytanie o integrowanie odrębności i unifikację jako antyteza państwa narodowego. Wykład opiera się o rozważania dogmatyczne i przykłady je obrazujące – m.in.: budowanie ponadnarodowego obywatelstwa unijnego, kryzys uchodźczy w Europie; populizm i problemy praworządności w szerokim (nie tylko prawniczym) ujęciu; Brexit (i konsekwencje), orzecznictwo „unijne” polskich sądów, praktyka polskiej administracji publicznej. Wykład ma charakter naprzemiennej analizy prawniczej oraz diagnozy politycznej połączonej z wskazówkami metodologicznymi w zakresie badań tych zjawisk.

19) Metoda porównawcza w naukach społecznych,

Celem kursu jest omówienie kluczowych dylematów i wyzwań, przed którymi staje badacz, przygotowując projekt badania porównawczego. W szczególności, chodzi o trzy cele szczegółowe: 1) analizę zalet i wad różnych podejść do metody porównawczej, 2) zwiększenie świadomości uczestników zajęć odnośnie złożoności projektowania badań porównawczych poprzez analizę wzorowych prac naukowych, 3) ćwiczenie praktycznych umiejętności celem ewentualnego zastosowania metody porównawczej w pracy doktorskiej. Z uwagi na uniwersalny charakter omawianej problematyki, przedmiot będzie przydatny doktorantom sytuującym swoje prace w ramach wszystkich dyscyplin szeroko rozumianych nauk społecznych.

20) Współczesne teorie pomiaru edukacyjnego

Podstawowym elementem badań edukacyjnych takich jak *Programme for International Student Assessment PISA*, *Progress in International Reading Literacy Study PIRLS*, *Trends In International Mathematics And Science Study TIMSS* czy *Survey of Adult Skills PIAAC* jest pomiar umiejętności. By w pełni korzystać z wyników tych przedsięwzięć badawczych trzeba znać stosowane w nich teorie pomiaru. W ramach kursu uczestnik będzie mógł zapoznać się z modelami pomiarowymi z rodziny Item Response Theory. Omówiony zostanie Model Rascha oraz modele wieloparametryczne 2PL, 3PL i 4PL. Przedstawione zostaną również metody sprawdzania jednowymiarowości testu, międzygrupowej inwariancji pomiarowej oraz wyznaczania rzetelności wyniku testu. Kurs uzupełnią zagadnienia wyznaczania poziomów wykonania testu (standard setting), trafności pomiaru i krytyki pomiaru testowego.

21) Metody ewaluacji polityk publicznych

Celem kursu jest zapoznanie studentów ze specyfiką metod ewaluacji polityk publicznych. W szczególności omawiane będą metody ilościowe – ale na szerszym tle teorii programów publicznych oraz różnorodnych planów badawczych wykorzystywanych do ich ewaluacji, w tym planów bazujących na metodach jakościowych. Zajęcia będą mieć formę wykładu z ćwiczeniami. Warunkiem uczestnictwa jest dobra znajomość podstawowych modeli regresji (OLS, MLE). Do zaliczenia wymagana znajomość lektur, aktywny udział w dyskusjach na zajęciach oraz wykonanie zadań praktycznych z wykorzystaniem pakietu R (znajomość R nie jest wymogiem uczestnictwa w zajęciach). Ramowy program zajęć: (1) teorie programów publicznych – program jako specyficzna teoria, (2) logika interwencji, (3) typy ewaluacji, (4) podstawowe plany badawcze i uwarunkowania ich stosowania, (5) metody oceny wpływu: (6) badania obserwacyjne, (7) eksperymenty i (8) quasi-eksperymenty (w tym reanalizy oparte na danych ze światowej literatury przedmiotu).

22) Szeregi czasowe i panele dynamiczne / Time series and dynamic panel data

Zajęcia poświęcone zastosowaniu metod analizy danych z wymiarem czasowym. Tematy zajęć:

- Time series data. ARDL. ARIMA. Conditional Variance. Cointegration.
- Vector autoregression modelling: Vector-Autoregression (VAR) and Vector Error Correction
- (VEC) models.
- Generalized Method of Moments (GMM).
- Dynamic panel data: Difference GMM and System GMM methods.
- Long T, short N panel data and cross-dependency modelling.

23) Dane na poziomie jednostki / Micro data analysis

Zajęcia poświęcone zastosowaniu metod analizy danych na poziomie pojedynczej jednostki/osoby/ firmy/ organizacji. Tematy zajęć:

- Heteroskedasticity and quantile regression. Endogeneity and two stage least square methods.
- Binary models. Random utility model and models for multinomial variables.
- Models for ordinal variables and count data.
- Truncation, censoring and sample selection.
- Sample selection in non-linear models. Endogeneity in non-linear models, control function approach and others.

24) Przestrzenna analiza danych / Spatial data analysis

Zajęcia poświęcone zastosowaniu metod statystycznej analizy danych z wymiarem przestrzennym. Tematy:

- Spatial statistics for areal and point data, detection of spatial patterns
- Spatial dependency models (with spatial weights matrix) - model and variable selection, estimation, testing, forecasting, missing data issues
- Spatial panel models - model and variable selection, estimation, testing, forecasting, missing data issues
- Bootstrapped regression – sampling and replications issues, interpretation of results.

Uwaga: za równoczesną zgodą promotora oraz kierownika szkoły zaliczenie niektórych zajęć metodologicznych i metodycznych możliwe jest w formie uczestnictwa w renomowanych szkołach letnich (w tym prowadzonych przez międzynarodowe organizacje naukowe) lub w formie stażów naukowych.

Zajęcia obowiązkowe do zaliczenia dla doktorantów w ramach poszczególnych dyscyplin

Ekonomia i finanse

Doktoranci w dyscyplinie „ekonomia i finanse” mają obowiązek wyboru dwóch z trzech poniższych przedmiotów. Wybór przedmiotów następuje w uzgodnieniu pomiędzy doktorantem i promotorem oraz zostaje zapisany w Indywidualnym Planie Badawczym. Zgodnie z przyjętymi zasadami przedmioty są dostępne dla wszystkich doktorantów UW.

1) Advanced Microeconomics

The aim of the lecture is to review issues and analytical methods of contemporary microeconomics. Topics include: Consumer theory, Individual and aggregate demand, Production theory, Game theory, Competitive equilibrium, Externalities and public goods, Imperfect competition, Asymmetric information, General equilibrium, and Public choice.

Students are prepared to read, understand, and contribute to, academic literature in the field. Emphasis is put on building models that explain the rationale of modern economic policies.

2) Advanced Macroeconomics

The main objective of the course is to introduce fundamental techniques for constructing and solving dynamic-stochastic general equilibrium (DSGE) models. The course begins with Real Business Cycle (RBC) model. The model (and its extension) will be used to illustrate the concept of equilibrium, market completeness, and solution techniques. It will also be used to show some properties of the business cycles as well as its implications for asset prices and macroeconomic policy. The second part of the course introduces the overlapping generation (OLG) model. The second major workhorse of modern macroeconomics and, if time permits, analysis of incomplete markets model in the case in which agents face idiosyncratic and uninsurable labor income risk.

3) Advanced Finance

The aim of this lecture is to broaden the knowledge of students in the area of finance theories and finance concepts. Basic areas covered include: (1) Elements of finance theories; Taxonomy of finance theories: traditional finance paradigm (Theories of: capital structure, asset valuation, capital budgeting and cost of equity, financial behavior, and of international finance) and behavioral finance (limits of arbitrage and cognitive biases) (2) Analysis of nexus between financial stability/risk-taking and competition (and market structure) – theory (competition-fragility notion; competition-stability hypothesis; and non-linear links between competition and risk-taking) and empirical evidence; Efficiency and competition (and market structure) nexus; Analysis of competition (market structure) and risk-taking with the use of financial information. (3) Risk, financial stability and regulations / supervision (micro and macroprudential). (4) Regulations / supervision / monitoring / institutions (investor protection and governance) and their effects on risk (stability), efficiency as well as on links between competition and risk-taking ; (5) Finance and economic growth nexus: measurement of financial development, factors driving the links between finance and economic growth.

Doktoranci w dyscyplinie „ekonomia i finanse” mają także obowiązek wyboru jednego z przedmiotów oznaczonych numerami 22, 23 i 24 na liście przedmiotów metodologicznych powyżej.

Geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

Doktoranci w dyscyplinie „geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna” mają obowiązek zaliczenia dwóch przedmiotów. Zgodnie z przyjętymi zasadami przedmioty są dostępne dla wszystkich doktorantów UW.

1) Geowizualizacja w badaniach społecznych

Zajęcia służące zapoznaniu z metodami i rozwiązaniami technicznymi z zakresu przygotowanie i prezentacji danych przestrzennych. Omówione zostaną podstawowe elementy prezentacji kartograficznej: odwzorowanie, skala, podziałka, legenda, treść i forma mapy – zasady ich stosowania w publikacjach oraz w prezentacjach publicznych. Na przykładach z dziedziny nauk społecznych dyskutowane będą zasady i możliwości stosowania wybranych metod prezentacji kartograficznej w kontekście ich adekwatności do analizowanego zagadnienia (oraz dyscypliny). Przedstawione zostaną zalety i ograniczenia związane ze stosowaniem nowych narzędzi geowizualizacji (modele 3D, animacje).

2) Metodologia i współczesne kierunki badań w geografii społeczno-ekonomicznej

Konwersatorium ukazujące specyfikę i różnorodność dyscypliny. Pierwsza część kursu służyć będzie dyskusji nad odrębnością „geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej” jako dyscypliny naukowej, jej ewolucją oraz perspektywami rozwoju. Następnie omówione zostaną aktualne trendy badawcze najważniejszych subdyscyplin: geografii społeczno-ekonomicznej: geografii regionalnej świata, geografii miast, geografii turystyki, geografii człowieka i geografii politycznej.

Pedagogika

Doktoranci w dyscyplinie „pedagogika” mają obowiązek zaliczenia dwóch przedmiotów. Zgodnie z przyjętymi zasadami przedmioty są dostępne dla wszystkich doktorantów UW.

1) Child as a thinker and a social person – developmental perspective

Dziecko jako myśliciel i osoba społeczna – perspektywa rozwojowa

Zajęcia proponowane są w formie konwersatorium, na którym dyskusje będą bazowały na opublikowanych w ostatnich latach anglojęzycznych tekstach, dotyczących rozwoju poznawczego i społecznego dzieci. Tematy obejmą specyfikę rozwoju wspomnianych obszarów, czynniki sprzyjające i hamujące rozwój społeczny i poznawczy dzieci, a także konsekwencje rozwoju tych sfer dla funkcjonowania w dorosłości. Doktoranci będą mieli okazję do doskonalenia umiejętności językowych (w zakresie języka angielskiego), omówienia różnych strategii badawczych i metodologii badań oraz statystycznych metod analizy danych. Będą mogli krytycznie odnieść się do opublikowanych wyników, doskonaląc tym samym umiejętności analitycznego myślenia.

2) Nurty współczesnej pedagogiki

Przedmiot ma na celu pogłębienie wiedzy na temat nurtów i debat we współczesnej pedagogice, związanych z podstawowymi paradygmatami wiedzy pedagogicznej, ukazanie pedagogiki jako nauki o wychowaniu w odniesieniu do różnych dyskursów (np. dyskurs filozoficzny a dyskurs pedagogiczny o wychowaniu), wskazanie na główne teorie pedagogiczne i ich przynależność do różnych nurtów pedagogiki. Doktorant zdobędzie wiedzę o podstawowych paradygmatach wiedzy pedagogicznej (pedagogiki humanistycznej, pedagogiki empirycznej, pedagogiki krytycznej) oraz klasyfikacji myśli pedagogicznej (prądy, kierunki, koncepcje), a także szerszym kontekście, w jakim osadzone są konkretne nurty współczesnej pedagogiki, w tym główne teorie społeczne, filozoficzne, psychologiczne, kulturowe mające zastosowanie na mapie paradygmatów pedagogicznych

Nauki o polityce i administracji

Doktoranci w dyscyplinach „nauki o polityce i administracji” oraz „nauki o bezpieczeństwie” mają obowiązek zaliczenia poniżej wskazanego przedmiotu metodycznego. Zgodnie z przyjętymi zasadami przedmiot ten jest także dostępny dla wszystkich doktorantów UW.

Teoretyczne i metodologiczne aspekty badania instytucji politycznych i bezpieczeństwa narodowego

Przedmiot ma na celu zdobycie przez doktorantów pogłębionej wiedzy teoretycznej i metodologicznej dotyczącej kluczowego zagadnienia instytucji, ze szczególnym naciskiem na instytucje polityczne. Uczestnicy kursu poznają różne ujęcia pojęcia "instytucja". Zdobywają też wiedzę na temat typów instytucjonalizmu oraz ich przydatności w badaniach różnego typu instytucji oraz ich struktur i działania (*institutional design*). Ponadto doktoranci pogłębiają swoją wiedzę na temat dynamicznego podejścia do instytucji dzięki zgłębieniu zagadnienia "teorii zmiany instytucjonalnej" oraz rozwijają umiejętność porównywania instytucji.

	WIEDZA								UMIEJĘTNOŚCI										KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
	WK				WG				UW			UK					UO		UU		KK			KO			KR		
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	5	1	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
Dydaktyka szkoły wyższej												x	x	x					x	x									
Prawa autorskie				x		x																						x	
Etyka						x																					x	x	
Warsztat naukowca - pozyskiwanie grantów																	x		x										
Public speaking												x				x													
Warsztat naukowca – transfer wiedzy do sfery gospodarczej i społecznej, praktyczne zastosowanie wyników badań społecznych							x	x			x															x	x	x	x
Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (grupowy)														x	x				x										
Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (indywidualny)														x	x				x										
Warsztat naukowca w dziedzinie nauk społecznych - pisanie artykułów, strategie publikacyjne			x	x			x		x	x					x				x	x				x					

Program kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych

Program kształcenia zakłada, że każdy doktorant będzie miał możliwość zrealizowania pełnej ścieżki kształcenia w języku angielskim.

Program kształcenia obejmuje osiem semestrów.

I. Zajęcia ogólnouniwersyteckie dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Dydaktyka Szkoły Wyższej	20		I	UK_1, UK_2, UK_3, UU_1, UU_2
	Dydaktyka Szkoły Wyższej		10	I lub II	
2.	Etyka	8		I	WG_2, KO_1, KO_2, KR_1
3.	Prawo autorskie	4	4	I	WK_4, WG_2, KO_2, KR_1
4.	Transfer wiedzy (warsztat naukowca)	4		III	WG_2, WG_3, UW_3, UK_2, KK_3, KO_1, KO_2, KO_3
5.	Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca)	6+2		II lub III lub IV	WK_3, WK_4, UW_2, UK_4, UO_1, UU_1, KK_2
6.	Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca)		8 (4+4)	II lub III	UK_1, UK_5

Opis przedmiotów:

1. Dydaktyka Szkoły Wyższej (20 godzin - I semestr, 10 godzin dobrowolnych - I lub II semestr)

Zajęcia mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności doktorantów z zakresu planowania pracy pedagogicznej, analizy i oceny przebiegu procesów kształcenia oraz wyznaczania i oceniania ich efektów. Omawiane będą zagadnienia dotyczące prawidłowości i uwarunkowań przebiegu procesu nauczania-uczenia się.

2. Etyka (8 godzin, I semestr)

Wykład prezentuje główne zagadnienia etyki akademickiej z uwzględnieniem jej roli we współczesnym myśleniu moralnym. Zasadniczą treścią wykładu będzie analiza podstawowych pojęć i metod stosowanych w tej dziedzinie oraz prezentacja wielkich teorii normatywnych. W czasie zajęć będą omawiane konkretne przykłady stosowania zasad etycznych w praktyce.

3. Prawo autorskie (4 godziny, I semestr oraz 4 godziny dobrowolne, I semestr)

Przekazanie podstawowej wiedzy doktorantom z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych w odniesieniu do działalności badawczej i dydaktycznej. W ich wyniku doktorant uzyska wiedzę odnośnie plagiatów oraz zasad prawidłowego korzystania z dorobku innych.

4. Transfer wiedzy (warsztat naukowca) – 4 godziny, III semestr)

Zajęcia rozwijające umiejętności dzielenie się wiedzą. Ich celem jest poznanie możliwości związanych z transferem wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Wiedza typu "know how" jest unikalna, specyficzna dla danej organizacji (np. szkoły wyższej). Wiedza typu "know what" z kolei zawiera definicje pojęć, opisy oraz fachową terminologię. W zależności od charakteru przekazywanej wiedzy oraz jej odbiorców różne mogą być sposoby jej transferu.

5. Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca) – 6 + 2 godziny, II lub III lub IV semestr

Celem zajęć jest przekazanie wiedzy doktorantom na temat zasad konstruowania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Doktoranci zyskują umiejętność skutecznego przygotowywania wniosków grantowych, co zwiększy odsetek pozytywnie rozpatrywanych aplikacji. W ramach zajęć sześć godzin zostanie poświęconych zasadom aplikowania o granty a dwie godziny ich rozliczaniu.

6. Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca) – 8 godzin dobrowolnych, II lub III semestr (4 godziny w języku polskim, 4 godziny w języku angielskim)

Zajęcia mają na celu poszerzenie umiejętności doktorantów w zakresie wystąpień publicznych (public speaking) poprzez naukę zasad i dobrych praktyk, które powinny towarzyszyć przygotowywaniu oraz wygłaszaniu przemówień. Doktoranci poznają teorię i praktykę efektywnego wystąpienia publicznego.

II. Zajęcia organizowane przez szkołę dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Warsztat metodyczny (grupowy)	4	4	I lub II	WG.2, WG.3, WG.4, UW.3,
2.	Warsztat metodyczny (indywidualny w ramach praktyk)	4	4	I lub II lub III	UK.2, UK.3, UU.1, UU.2, KO.1, KO.2, KR.1
3.	Strategia publikacyjna w dyscyplinie/dziedzinie (warsztat naukowca)	10		I	WG.3, UW.1, UW.2, UO.1, KK.1, KK.2, KO.1, KR.1

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
4.	Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca)	30 (15 i 15)	70 h w dyspozycji dyrektora	II i III	WG.1, WG.2, WG.3, WG.4, WK.1, WK.2, WK.3, UW.1, UW.2, UW.3, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, UK.5, UO.1, UU.1, KK.1, KK.2, KK.3, KO.1, KO.2, KO.3, KR.1
5.	Seminarium badawcze z elementami metodologicznymi prowadzone dla doktorantów I	60		I-IV	WG.1, WG.2, WG.3, WG.4, WK.1, WK.2, WK.3, UW.2, UW.3, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, UK.5, UU.1, UU.2, KK.1, KK.2, KK.3, KO.2, KO.3, KR.1
6.	Seminarium badawcze z elementami metodologicznymi prowadzone dla doktorantów II	60		V-VIII	WG.1, WG.2, WG.3, WK.1, UK.1, UK.4, UK.5, UU.1, KK.3, KR.1
7.	Zajęcia metodologiczne do wyboru z listy	30		II lub III lub IV	WG.2, WG.3, WK.1, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, UK.5, UU.1, KK.1, KK.2, KK.3, KO.1, KO.2, KO.3, KR.1
8.	Konferencja interdyscyplinarna I	15		III	WG.2, WG.3, WG.4, WK.1, WK.3, UW.1, UW.2, UW.3, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, KK.1, KK.2, KK.3, KO.1, KO.3, KR.1
9.	Konferencja interdyscyplinarna II	15		VII	WG.1, WG.2, WG.3, WK.1, WK.3, UW.2, UW.3, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, KK.1, KK.2, KK.3, KO.1, KO.2, KO.3, KR.1
10.	Najnowsze odkrycia w naukach ścisłych i przyrodniczych	15		II	WG.1, WG.2, WG.3, WG.4, WK.1, WK.3, UW.2, UW.3, UK.1, UK.2, UK.3, UK.4, KK.1, KK.2, KK.3, KO.1, KO.2, KO.3, KR.1

Opis przedmiotów metodologicznych do wyboru przez doktorantów w kształcie zgodnym z 8 poziomem PRK

1. i 2.

- **Warsztat metodyczny (grupowy) Obsada: Pracownia Dydaktyki Wydziału Biologii - 4 godziny, I lub II semestr, 4 godziny dobrowolne, I lub II semestr;**
- **Warsztat metodyczny (indywidualny w ramach praktyk) - 4 godziny, I lub II lub III semestr, 4 godziny dobrowolne, I lub II lub III semestr**

Wizytacja zajęć prowadzonych przez doktoranta w ramach praktyk – promotor lub inny doświadczony dydaktyk, w celu zgłoszenia uwag doktorantowi po zakończeniu zajęć. W uzasadnionych przypadkach, na życzenie doktoranta, liczba godzin wizytacji może zostać zwiększona.

Efekty uczenia się (dla obu typów warsztatu metodycznego): doktorant potrafi przygotować zajęcia na współczesnym poziomie, wygłosić prelekcję stymulującą do dyskusji, poprowadzić zajęcia z grupą studentów przekazujące wiedzę i umiejętności zgodne z poziomem rozwoju dyscypliny i jej metodologią, odpowiedzieć na pytania studentów, zainspirować ich do samokształcenia, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

3. Warsztat naukowca (strategia publikacyjna w dyscyplinie/dziedzinie) – 10 godzin, I semestr

Zajęcia prowadzone w formie wykładu przez osobę o dużym doświadczeniu badawczym, mającą na swoim koncie prestiżowe granty, np. ERC. Tematyka wykładu będzie obejmować takie zagadnienia jak pisanie artykułów i strategie publikacyjne, przygotowywanie wystąpień o grant, sztuka prezentacji konferencyjnych oraz wystąpień na seminariach.

Efekty uczenia się: doktorant zna strategie upowszechniania wyników naukowych, także w trybie otwartego dostępu, zna strategie definiowania celu i przedmiotu badań naukowych z uwzględnieniem zobowiązań społecznych badaczy i twórców, zna ogólne zasady wykonywania krytycznego przeglądu stanu wiedzy w swojej dyscyplinie i swojego w nią wkładu, zna ogólne zasady planowania przedsięwzięć badawczych z zachowaniem integralności etycznej, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

4. Rozwój naukowy doktoranta - 30 godzin (15 + 15 godzin), II i III semestr, 70 godzin dobrowolnych w dyspozycji dyrektora, II i III semestr

Zajęcia indywidualne z promotorem. Zajęcia polegają na praktycznym doskonaleniu zagadnień poruszonych na wykładzie „Warsztat naukowca”. W szczególności, między innymi, w wyniku tych zajęć mogą być prowadzone działania przewidziane w Indywidualnym Planie Badawczym. Dodatkowo, w dyscyplinach Astronomia, Informatyka i Matematyka oczekuje się, że na III roku doktorant, pod opieką promotora, złoży wniosek o grant.

Efekty uczenia się: doktorant zna właściwy dla swojej dyscypliny dorobek na poziomie pozwalającym na twórcze jej rozwijanie, istotne uwarunkowania działalności naukowej w swojej dyscyplinie, metodologię badań w swojej dyscyplinie, zna zasady i dokonuje upowszechniania wyników w swojej dyscyplinie oraz w otoczeniu społecznym i gospodarczym, stosuje strategie definiowania celu i przedmiotu badań naukowych z uwzględnieniem zobowiązań społecznych badaczy i twórców, umie dokonywać krytycznego przeglądu stanu wiedzy w swojej dyscyplinie i swojego w nią wkładu, planuje i realizuje, także w środowisku międzynarodowym, przedsięwzięcia badawcze z zachowaniem integralności etycznej, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

5. i 6. Seminarium badawcze I i II (obowiązkowe wystąpienie w języku angielskim) – 60 godzin seminarium I, I – IV semestr oraz 60 godzin seminarium II, V-VIII semestr

Każdy doktorant będzie uczestniczył w specjalistycznych seminariach badawczych, związanych z działem, w którym mieści się tematyka przygotowywanej rozprawy doktorskiej. Takie seminarium jest dedykowane dla doktorantów. Zaliczenie seminarium na podstawie obecności i wygłoszenia w języku angielskim, co najmniej raz w roku, referatu.

Efekty uczenia się: doktorant zna właściwy dla swojej dyscypliny dorobek na poziomie pozwalającym na twórcze jej rozwijanie, istotne uwarunkowania działalności naukowej w swojej dyscyplinie, metodologię badań w swojej dyscyplinie, zna zasady i dokonuje upowszechniania wyników w swojej dyscyplinie oraz w otoczeniu społecznym i gospodarczym także w języku obcym, umie dokonywać krytycznego przeglądu stanu wiedzy w swojej dyscyplinie i swojego w nią wkładu, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

7. Zajęcia metodologiczne (do wyboru z listy) – 30 godzin, II lub III lub IV semestr

Doktoranci otrzymają ofertę zajęć metodologicznych, z których będą mogli wybrać te, które najbardziej odpowiadają problematyce pracy doktorskiej. Zajęcia będą obejmować zagadnienia dyscyplinarne i interdyscyplinarne w ramach dyscypliny „nauki ścisłe i przyrodnicze”.

Na wniosek przewodniczącego/przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny, Rady Naukowej Działów, Samorządu Doktorantów lub Dyrektora Szkoły Doktorskiej możliwe jest dodawanie i usuwanie zajęć metodologicznych. Zmiana taka musi być zatwierdzona przez Radę Szkoły Doktorskiej.

W Indywidualnym Planie Badawczym zostaną określone zajęcia, które będą realizowane przez danego doktoranta.

Efekty uczenia się: doktorant zna tendencje rozwojowe nauk przyrodniczych i ścisłych oraz związane z nimi dylematy współczesnej cywilizacji, doktorant zna właściwy dla swojej dyscypliny dorobek na poziomie pozwalającym na twórcze jej rozwijanie, metodologię badań w swojej dyscyplinie, umie korzystać ze źródeł (książek, artykułów itp.) przedstawiających wyniki w swojej dyscyplinie także w języku obcym, umie przedstawiać zaawansowane idee i wyniki w swojej dyscyplinie, umie zorganizować samokształcenie w swojej dyscyplinie, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

8. i 9. Konferencja interdyscyplinarna I i II – 15 godzin konferencja interdyscyplinarna I, III semestr, 15 godzin konferencja interdyscyplinarna II, VII semestr

Konferencja jest formą dyskursu naukowego, która w swojej istocie zachęca do inicjowania debaty. Takie interdyscyplinarne wydarzenie będzie okazją dla doktorantów, aby przyjrzeć się tendencjom rozwojowym nauk przyrodniczych i ścisłych a także temu, jak one odpowiadają na dylematy współczesnej cywilizacji, zapoznać się z tym, jak metodologia badań prowadzi do nowych odkryć dokonywanych przez kolegów. Taki format pozwoli na praktyczne przećwiczenie technik upowszechniania wyników w otoczeniu, od którego nie zależy kariera przyszłych naukowców, ale jednocześnie stwarzającym warunki zbliżone do prezentacji na forum międzynarodowym. Konferencja będzie dla doktorantów także szansą na dokonanie krytycznej oceny zaprezentowanych wyników przez innych doktorantów, a także na samodzielne przyjrzenie się krytycznym okiem swoim osiągnięciom na tle osiągnięć innych osób na podobnym etapie rozwoju. Taka krytyczna analiza pozwoli na wzmocnienie niezależności przyszłych badaczy. Dodatkowo format interdyscyplinarny będzie wymuszał popularno-naukowe przedstawienie uzyskanych wyników.

Efekty uczenia się: doktorant zna tendencje rozwojowe nauk przyrodniczych i ścisłych oraz związane z nimi dylematy współczesnej cywilizacji, istotne uwarunkowania działalności naukowej w swojej dyscyplinie, metodologię badań w swojej dyscyplinie, zna zasady i dokonuje upowszechniania wyników w swojej dyscyplinie oraz w otoczeniu społecznym i gospodarczym także w języku obcym, umie dokonywać krytycznego przeglądu stanu wiedzy w swojej dyscyplinie i swojego w nią wkładu oraz wkładu innych, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

10. Najnowsze odkrycia w Naukach Ścisłych i Przyrodniczych – 15 godzin, II semestr

Celem przedmiotu jest poszerzenie perspektywy poznawczej doktorantów w zakresie badań naukowych i naświetlenie najważniejszych osiągnięć różnych dyscyplin naukowych. Przedmiot ten będzie kalibrował znaczenie pojęcia *znaczącego osiągnięcia naukowego* oraz stymulował współpracę interdyscyplinarną. Jednocześnie będzie on pozwalał przyszłym naukowcom na uzyskanie szerokiego spojrzenia na nauki ścisłe i przyrodnicze, a jednocześnie wskazywał ważne dylematy współczesnego społeczeństwa. Każda z siedmiu dyscyplin Szkoły przedstawia jednorazowo przez 90 min. (zajęcia co dwa tygodnie) najnowsze i najważniejsze odkrycia tej dyscypliny.

Efekty uczenia się: doktorant zna tendencje rozwojowe swojej dziedziny na tle pozostałych nauk przyrodniczych i ścisłych oraz związane z nimi dylematy współczesnej cywilizacji, istotne uwarunkowania działalności naukowej w swojej dyscyplinie, metodologię badań w swojej dyscyplinie na tle metodologii innych dyscyplin w naukach przyrodniczych i ścisłych, zna zasady upowszechniania wyników w swojej dyscyplinie oraz w otoczeniu społecznym i gospodarczym, dokonuje krytycznej oceny wyników badań naukowych w swojej dyscyplinie oraz dyscyplinach pokrewnych oraz swojego w nią wkładu, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

III. Praktyki

Forma praktyk: uczestniczenie w przygotowywaniu zajęć dla studentów I i II stopnia studiów, pomoc w prowadzeniu zajęć laboratoryjnych przeznaczonych dla studentów I i II stopnia, samodzielne prowadzenie zajęć przez doktoranta.

Dyscyplina	Liczba godzin praktyk w semestrach				suma
	I, II	III, IV	V, VI	VII, VIII	
Astronomia	30	60	30	0	120
Nauki biologiczne	0	30	30	0	60
Nauki chemiczne	45	45	45	45	180
Nauki fizyczne	30	60	60	30	180
Informatyka	30	60	60	30	180
Nauki o Ziemi i Środowisku	0	30	30	0	60
Matematyka	30	60	60	30	180

Efekty uczenia się: doktorant zna dorobek swojej dyscypliny, jej tendencje rozwojowe oraz metodologię badań w sposób pozwalający na swobodne obracanie się w nich podczas zajęć dydaktycznych, przygotować zajęcia na współczesnym poziomie, wygłosić prelekcję stymulującą do dyskusji, poprowadzić zajęcia z grupą studentów przekazujące wiedzę i umiejętności zgodne z poziomem rozwoju dyscypliny i jej metodologią, odpowiedzieć na pytania studentów, zainspirować ich do samokształcenia, jest gotów do podejmowania zadań naukowca w społeczeństwie.

Rekomendacja – od 90 do 180 godzin. *Minimum* – 30 godzin; *maksimum* – 180 godzin.

IV. Dodatkowe zajęcia organizowane przez szkołę dla wszystkich doktorantów

Zajęcia merytoryczne/specjalistyczne. Propozycje zagadnień dla każdej z dyscyplin przedstawione są poniżej. Wszystkie zajęcia merytoryczne będą zawierały również aspekty metodologiczne. Zajęcia będą prowadzone przez przedstawicieli danych dyscyplin o uznanym dorobku naukowym. W roku IV nie przewiduje się obowiązkowych zajęć kończących się egzaminem. Wybór konkretnych zajęć będzie wymagał uzgodnienia z promotorem.

- **Astronomia:** *Wykłady monograficzne* (30/30/30, rozkład elastyczny) Wybierane spośród przedmiotów monograficznych przeznaczonych dla doktorantów, lub dla studentów I i II stopnia. (np wykłady dla doktorantów z astronomii: "Advances in Modern Astrophysics", "Gravitational Waves Astronomy" "Data Mining").
- **Nauki Chemiczne:** *Wykłady specjalizacyjne* (łącznie 60 godzin) dotyczące głównych kierunków rozwoju, oraz *wykłady monograficzne*: 2 wykłady do wyboru w wymiarze 15 godzin (łącznie 30 godzin).
- **Nauki Fizyczne:** *Wykład z cyklu: Graduate Advanced Physics* (30 godzin wykładu oraz 30 godzin ćwiczeń) do wyboru przez doktoranta w ciągu pierwszych trzech lat studiów, z listy oferowanych wykładów prezentujących najważniejsze działy fizyki teoretycznej i doświadczalnej, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych osiągnięć w danej dziedzinie.
- **Informatyka:** *Przedmioty monograficzne* oraz *kursy PhDOpen* (30/30/30, rozkład elastyczny). Kursy PhDOpen (1 kurs: 10h): to intensywne kursy w wybranych dziedzinach współczesnej informatyki prowadzone przez światowych ekspertów. Kurs kończy się realizacją projektu, ocenianego przez prowadzącego. W każdym roku będą oferowane co najmniej dwa wykłady monograficzne przeznaczone dla doktorantów.
- **Matematyka** *Przedmioty monograficzne* (30/30/60, rozkład elastyczny). Oferowane będą każdego roku co najmniej dwa wykłady monograficzne dedykowane doktorantom. Ponadto doktorant będzie mógł wybierać wykłady monograficzne z oferty Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki, związane z tematyką przygotowywanej rozprawy doktorskiej.
- **Nauki o Ziemi i Środowisku** *Przedmioty monograficzne* (30/30/30, rozkład elastyczny). Przedmioty monograficzne, takie jak „Statystyka dla przyrodników”, czy „Warsztaty z programów GIS”, oraz inne przedmioty monograficzne do wyboru przez doktoranta będą oferowane każdego roku.

Załącznik nr 4

do uchwały nr 432 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 29 maja 2019 r.
w sprawie programów kształcenia w Szkołach Doktorskich Uniwersytetu Warszawskiego

Program kształcenia w Międzydziedzinowej Szkole Doktorskiej

W ramach Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej (MSD) doktoranci przygotowują prace doktorskie zawierające elementy wykorzystania dorobku w co najmniej dwóch wybranych dziedzinach nauki ze wskazaniem tej wiodącej, lub projektu jednodziedzinowego, bez wskazania dyscypliny wiodącej. Oznacza to, że każdy doktorant w MSD wskazuje dziedzinę wiodącą.

Wskazanie dziedziny wiodącej implikuje podjęcie kształcenia w ramach programu oferowanego przez właściwą jej Szkołę Doktorską (Nauk Humanistycznych, Nauk Społecznych i Nauk Ścisłych i Przyrodniczych). Dotyczy to odbycia zajęć ogólnouniwersyteckich przewidzianych dla wszystkich doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego oraz warsztatów metodycznych z zakresu dydaktyki i praktyk, a także przedmiotu „Warsztat naukowca” w wymiarze godzin ustalonych dla danej Szkoły. W przypadku seminariów i zajęć specjalizacyjnych doktorant powinien odbyć je w wymiarze godzinowym ustalonym dla danej Szkoły, ale nie musi korzystać z jej oferty, lecz może korzystać z oferty innych Szkół w zależności od potrzeb i zainteresowań naukowych. Program kształcenia jest zatwierdzany przez promotora.

Jedyną specyfiką MSD jest brak organizacji konferencji międzydyscyplinarnej, co znajduje się w programach pozostałych Szkół. Doktoranci MSD nie muszą uczestniczyć w konferencjach interdyscyplinarnych. Jednocześnie mają obowiązek uczestniczenia w seminarium „integracyjnym” zorganizowanym specjalnie dla doktorantów MSD w wymiarze 8 spotkań na rok po 3 godz. dydaktyczne. Efekty kształcenia są analogiczne jak dla dwóch edycji konferencji interdyscyplinarnych w innych Szkołach. Doktorant będzie zobowiązany do uczestnictwa w 5 seminariach rocznie oraz do przedstawienia co najmniej dwóch wystąpień w czasie całego procesu kształcenia (30 min. prezentacja + dyskusja). Jeżeli doktorant wyrazi chęć uczestniczenia w konferencji organizowanej przez inną Szkołę Doktorską, powinien zgłosić tę inicjatywę dyrektorowi szkoły.

Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK 8
Seminarium międzydziedzinowe „integracyjne”	30 30		I-IV V-VIII	UW_1, UW_2, UK_1, UK_3, UK_4, UU_1, UU_2, KK_1, KK_2

Program kształcenia „Quantitative psychology and economics” w ramach Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej

Zajęcia prowadzone będą wyłącznie w języku angielskim.

Program kształcenia obejmuje osiem semestrów.

I. Zajęcia ogólnouniwersyteckie dla wszystkich doktorantów

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Dydaktyka Szkoły Wyższej	30		I	UK_1, UK_2, UK_3, UU_1, UU_2
2.	Etyka	8		I	WG_2, KO_1, KO_2, KR_1
3.	Prawo autorskie	4	4	I	WK_4, WG_2, KO_2, KR_1
4.	Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca)	8	4	II i III	WK_3, WK_4, UW_2, UK_4, UO_1, UU_1, KK_2
5.	Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca)		8	III	UK_1, UK_5
6.	Transfer wiedzy (warsztat naukowca)	4		V	WG_2, WG_3, UW_3, UK_2, KK_3, KO_1, KO_2, KO_3

Opis przedmiotów:

1. Dydaktyka Szkoły Wyższej (30 godzin, I semestr)

Zajęcia mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności doktorantów z zakresu planowania pracy pedagogicznej, analizy i oceny przebiegu procesów kształcenia oraz wyznaczania i oceniania ich efektów. Omawiane będą zagadnienia dotyczące prawidłowości i uwarunkowań przebiegu procesu nauczania-uczenia się.

2. Etyka (8 godzin, I semestr)

Wykład prezentuje główne zagadnienia etyki akademickiej z uwzględnieniem jej roli we współczesnym myśleniu moralnym. Zasadniczą treścią wykładu będzie analiza podstawowych pojęć i metod stosowanych w tej dziedzinie oraz prezentacja wielkich teorii normatywnych. W czasie zajęć będą omawiane konkretne przykłady stosowania zasad etycznych w praktyce.

3. Prawo autorskie (4 godziny, I semestr oraz 4 godziny dobrowolne, I semestr)

Przekazanie podstawowej wiedzy doktorantom z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych w odniesieniu do działalności badawczej i dydaktycznej. W ich wyniku doktorant uzyska wiedzę odnośnie plagiatów oraz zasad prawidłowego korzystania z dorobku innych.

4. Pozyskiwanie grantów (warsztat naukowca) – 8 godzin, III semestr oraz 4 godziny dobrowolne, III semestr

Celem zajęć jest przekazanie wiedzy doktorantom na temat zasad konstruowania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Doktoranci zyskają umiejętność skutecznego przygotowywania wniosków grantowych, co zwiększy odsetek pozytywnie rozpatrywanych aplikacji. W ramach zajęć sześć godzin zostanie poświęconych zasadom aplikowania o granty a dwie godziny ich rozliczaniu.

5. Wystąpienia publiczne (warsztat naukowca) – 8 godzin dobrowolnych, III semestr

Zajęcia mają na celu poszerzenie umiejętności doktorantów w zakresie wystąpień publicznych (public speaking) poprzez naukę zasad i dobrych praktyk, które powinny towarzyszyć przygotowywaniu oraz wygłaszaniu przemówień. Doktoranci poznają teorię i praktykę efektywnego wystąpienia publicznego.

6. Transfer wiedzy (warsztat naukowca) – 4 godziny, V semestr

Zajęcia rozwijające umiejętności dzielenie się wiedzą. Ich celem jest poznanie możliwości związanych z transferem wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Wiedza typu "know how" jest unikalna, specyficzna dla danej organizacji (np. szkoły wyższej). Wiedza typu "know what" z kolei zawiera definicje pojęć, opisy oraz fachową terminologię. W zależności od charakteru przekazywanej wiedzy oraz jej odbiorców różne mogą być sposoby jej transferu.

II. Zajęcia organizowane dla doktorantów programu QPE

Lp.	Nazwa	Liczba godzin obowiązkowych	Liczba godzin dobrowolnych	Semestr	PRK
1.	Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (grupowy)	4	4	II	UK_2, UK_3, UU_2
2.	Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki (indywidualny w ramach praktyk)	4		II	UK_2, UK_3, UU_2
3.	Academic writing (warsztat naukowca)	30		II	WK_3, WK_4, WG_3, UW_1, UW_2, UK_2, UO_1, UU_1, KK_2
4.	Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca)	15		II i III	WG_1, WG_2, WG_3, UW_1, UW_2, UO_1, KK_1, KK_2
5.	Zajęcia metodologiczne i metodyczne do wyboru z listy	120		II, III, IV, V	WK_3, UW_1
6.	Seminarium Szkoły Doktorskiej	32		II, III	WK_1, WK_2, WG_1, UK_1, UK_4, UK_5, KK_1

7.	Seminarium programu QPE	16		III	WK_1, WK_2, WG_1, UW_2, UK_4, KK_1
8.	Seminarium doktoranta	60		III-VI	UW_1, UW_2, UK_1, UK_3, UK_4, UU_1, KK_1, KK_2

Opis przedmiotów:

1. i 2. Warsztat metodyczny z zakresu dydaktyki

- **grupowy (4 godziny, II semestr oraz dobrowolne 4 godziny, II semestr);**
- **indywidualny w ramach praktyk (4 godziny, II semestr)**

Warsztaty metodyczne mają na celu przygotowanie doktorantów do samodzielnego prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkole wyższej. Składają się z:

(1) warsztatów grupowych - hospitacji zajęć prowadzonych przez najlepszych dydaktyków. W miarę możliwości są to zajęcia w różnej formie (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria). Hospitacja odbywa się pod kierunkiem wykładowcy mającego uprawnienia pedagogiczne i obejmuje nie tylko udział w zajęciach, ale także omówienie wizytowanych zajęć (razem minimum 4 godziny, w tym 2 godziny hospitacji).

(2) warsztatów indywidualnych - co najmniej 2 godziny zajęć prowadzonych przez doktoranta pod kierunkiem i w obecności wybitnego dydaktyka lub promotora (do tego godzina na wspólne przygotowanie i godzina na omówienie zajęć, łącznie forma ta obejmuje zatem minimum 4 godziny zajęć zaliczanych do praktyk dydaktycznych).

3. Academic writing – 30 godz., II semestr

This workshop will teach PhD student how to successfully communicate the results of their research on a particular topic to the academic audience as well as aiming to help them to improve their writing skills. It will offer its participants the opportunity to work on their own academic papers and develop them from first ideas to early drafts. After choosing the topic of their papers and framing them, the attendees will be assisted in developing a detailed outline of their work by the teacher and through peer support. The students will learn how to properly structure their papers, develop the required sections, select sources and prepare the content. The workshop will also present the features of academic style and the recommended ways of referencing and formatting. The students will be advised how to choose a proper academic outlet and an effective publication strategy for their planned papers. They will learn about a reviewing process to be able to critically assess their work and deal effectively with future reviews.

4. Rozwój naukowy – zajęcia indywidualne z promotorem (warsztat naukowca) – 15 godzin, II i III semestr

Zajęcia zindywidualizowane, dostosowane do specyfiki doktoranta i przygotowywanej rozprawy. Obejmują zarówno zagadnienia o charakterze warsztatowym (np. dobór odpowiednich metod badawczych), jak i dyskusje na temat dotychczasowego stanu wiedzy w dyscyplinie i formułowanych na tej podstawie pytań oraz hipotez badawczych w dysertacji. W ramach zajęć mogą być również prowadzone prace nad przygotowaniem aplikacji o uzyskanie grantu badawczego.

5. Zajęcia metodologiczne i metodyczne w kształcie zgodnym z 8 poziomem PRK – 120 godzin, II, III, IV semestr

Uwaga: poszczególne kursy są uruchamiane jeśli zostaną wybrane przez nie mniej niż 5 doktorantów.

A. Zajęcia obowiązkowe (60 godz., II semestr)

1) Microeconomics (30 godzin)

The aim of the course is to review issues and analytical methods of contemporary microeconomics. The course will show the intuition behind microeconomic assumptions and results. It will also provide practical examples and compare the theory with recent findings in behavioral and experimental economics. Muñoz-Garcia, *Advanced Microeconomic Theory, An Intuitive Approach with Example*, the MIT Press, 2017 will serve as a basic text.

2) Quantitative Research Methodology for Social Sciences (30 godzin)

The course focuses on the organization and systematization of knowledge in the field of social sciences methodology. It assumes that students during the first and second degree studies encountered basics of methodology and statistics, and also implemented their own research projects in practice. The first part is an introduction to the philosophical and epistemological basis of scientific research in social sciences. Then, the scientific research process is presented. Emphasis is placed on the measurement methods - the theory of questionnaires and tests, psychophysiological methods and the analysis of Internet data. As a summary, ethics of scientific research is presented, taking into account the importance of reliable data analysis and responsibility for scientific publication.

B. Zajęcia do wyboru (60 godz., od II do IV semestru)

Doktorant wybiera spośród oferowanych przedmiotów min. 60 godz. w okresie od II do IV semestru.

Na wniosek przewodniczącego/przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny, Rady Naukowej Działu, Samorządu Doktorantów lub Dyrektora Szkoły Doktorskiej możliwe jest dodawanie i usuwanie zajęć do wyboru. Zmiana taka musi być zatwierdzona przez Radę Szkoły Doktorskiej.

W Indywidualnym Planie Badawczym zostaną określone zajęcia, które będą realizowane przez danego doktoranta.

Przykładowa lista przedmiotów:

1) Econometric and statistical modeling (60 godzin)

The course will be divided into three parts. The first one will be an applied introduction to R, covering data import, export, saving codes, results, graphics, typical operations in data preparations and analysis, as well as the use of packages. The second part will focus on applied statistical modelling, covering i.a. statistical distributions, Monte Carlo simulations, and bootstrapping. The third part will be devoted to applied econometric modelling, including panel models and spatial models.

2) Microeconometrics (60 godzin)

The aim of this course is to familiarize students with the methods used in modern, applied empirical research involving microeconomic data. Topics such as model specification, estimation and inference will be covered for each data type. All lectures

will take place in computer lab, and will involve description of the given method and analysis of the case studies to gain a better understanding. This course we will use an open source statistical software, R.

Uwaga: za równoczesną zgodą promotora oraz kierownika szkoły zaliczenie niektórych zajęć metodologicznych i metodycznych możliwe jest w formie uczestnictwa w renomowanych szkołach letnich (w tym prowadzonych przez międzynarodowe organizacje naukowe) lub w formie stażów naukowych.

6. Seminarium Szkoły Doktorskiej (32 godziny - 16 godz. II semestr, 16 godz. III semestr)

Doktoranci programu QPE uczestniczą w seminarium Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych lub w seminarium interdyscyplinarnym Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej, w wymiarze godzinowym ustalonym dla doktorantów MSD.

7. Seminarium programu QPE (16 godz., III semestr)

Seminarium jest organizowane dla wszystkich doktorantów, realizujących program QPE. Jego zadaniem jest dyskusja nad wybranymi, najważniejszymi dla badań i tekstami naukowymi. Doktoranci biorą aktywny udział w prezentacji i dyskusji wybranych zagadnień. Poszczególne spotkania mogą być prowadzone przez różnych pracowników naukowych, specjalizujących się w poszczególnych omawianych problemach badawczych. Całość seminarium jest koordynowana przez odpowiedzialnego za przedmiot pracownika.

8. Seminarium doktoranta (60 godz., III-VI semestr)

W ramach seminarium każdy doktorant ma możliwość prezentacji wyników prowadzonych przez siebie badań i ich dyskusji z innymi doktorantami oraz pracownikami naukowymi Uniwersytetu Warszawskiego. Usytuowanie seminarium w trakcie VI semestru pozwala z jednej strony na prezentację dojrzałych (obejmujących znaczną część wyników) projektów badawczych, a z drugiej na możliwość wprowadzenia ewentualnych korekt wynikających z prowadzonych na seminarium dyskusji.

III. Praktyki

Forma praktyk

Doktorant ma obowiązek zrealizować 30 godzin praktyk. Praktyki można rozpocząć najwcześniej w trakcie II semestru (po zaliczeniu zajęć „Dydaktyka Szkoły Wyższej”).

Część praktyk odbywa się w formie indywidualnych warsztatów dydaktycznych opisanych wcześniej. Pozostałe godziny praktyk mogą być realizowane w formie udziału doktoranta w zajęciach prowadzonych przez promotora lub wyznaczonego dydaktyka oraz w formie zajęć prowadzonych samodzielnie przez doktoranta.

Efekty uczenia się:

WG.2, WG.3, WG.4, UW.3, UK.2, UK.3, UU.1, UU.2, KO.1, KO.2, KR.1

IV. Dodatkowe zajęcia

Doktorant programu QPE ma dodatkowo do wyboru listę dedykowanych zajęć fakultatywnych. Ponadto może uczestniczyć w wykładach oferowanych przez wszystkie szkoły doktorskie Uniwersytetu Warszawskiego.

W Indywidualnym Planie Badawczym zostaną określone zajęcia, które będą realizowane przez danego doktoranta.

Przykładowa lista przedmiotów, oferowanych doktorantom:

1) Psychology for economists (60 godzin)

This course will introduce student to social psychological theory and research results that explain economic behaviour. Topics will include:

- How rational are of human choices?
- Cognitive mechanisms underlying decisions: schema, narratives
- Attitudes
- Social motivation and social emotions
- Self-structure and self regulation, identity
- How individuals affect each other: social influence and social interdependence
- Group dynamics
- Prejudice and stereotypes
- Social processes, social change
- Social processes and new technology, social processes in social media

2) Choice Modeling (30 godzin)

The aim of this course is to familiarize students with the methods used in modern, applied empirical research involving discrete choice data. Topics covered include data sources (revealed, stated preference), design of discrete choice experiments, stated preference survey methods, and econometric treatment. The course will cover both basic and advanced methods used in the literature. The course includes practical computer-based exercises (case studies). This course we will use an open source statistical software, R.

3) Behavioural Decision Science (30 godzin)

The aims of this course are to introduce and deepen PhD students' understanding of quantitative theories of judgements, decision-making, behavioural science and cognitive psychology. This course will explore theories and research methods in the field of decision-making, judgements, behavioural economics and cognitive psychology. Moreover, the course will promote and encourage critical thinking (and discussions) about fundamental cognitive processes such as memory, categorisation, judgement and choice. The students will critically examine theoretical models of judgement and decision-making, behavioural economics, categorisation and memory. The course will also cover recent developments in behavioural science theories, as well as the impact of experience and categorisation on preference formation and choice. The course will also introduce students to applications of behavioural science, judgement and decision-making research in areas such as finance.

4) Complex systems in economy (30 godzin)

The aim of this course is to familiarize students with concepts, methods and tools of complex systems approach and how they explain mechanisms by which simple psychological and social processes drive the dynamics of economic systems. A wide array of research topics will be presented that explain economic processes using insights from complex systems.